

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 2.7.2002
COM(2002) 347 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

σχετικά με την

**εταιρική κοινωνική ευθύνη:
μια συνεισφορά των επιχειρήσεων στη βιώσιμη ανάπτυξη**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ σχετικά με την εταιρική κοινωνική ευθύνη: μια συνεισφορά των επιχειρήσεων στη βιώσιμη ανάπτυξη	1
1. Εισαγωγή.....	3
2. Σύνθεση των διαβουλεύσεων σχετικά με το πράσινο βιβλίο για την ΕΚΕ	4
3. Ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο δράσης για την ΕΚΕ	5
4. Βελτίωση των γνώσεων σχετικά με την ΕΚΕ και διευκόλυνση της ανταλλαγής εμπειρίας και ορθής πρακτικής	10
4.1. Αύξηση των γνώσεων σχετικά με τον αντίκτυπο της ΕΚΕ στις επιχειρήσεις και την κοινωνία	10
4.2. Ανάπτυξη της ανταλλαγής εμπειριών και ορθών πρακτικών σχετικά με την ΕΚΕ ανάμεσα στις επιχειρήσεις	11
4.3. Ανάπτυξη της ανταλλαγής εμπειριών και ορθών πρακτικών σχετικά με την ΕΚΕ ανάμεσα στα κράτη μέλη	12
4.4. Ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης της ΕΚΕ.....	12
4.5. Προώθηση της ΕΚΕ στις ΜΜΕ	13
5. Προώθηση της σύγκλισης και της διαφάνειας των πρακτικών και των εργαλείων της ΕΚΕ	14
5.1. Κώδικες δεοντολογίας	15
5.2. Πρότυπα διαχείρισης.....	16
5.3. Μέτρηση, υποβολή εκθέσεων και επικύρωση των αποτελεσμάτων (assurance)	17
5.4. Επισήμανση.....	17
5.5. Κοινωνικά υπεύθυνες επενδύσεις (SRI)	19
6. Δρομολόγηση ενός πολυμερους φόρουμ της ΕΕ για την ΕΚΕ.....	20
7. Ενσωμάτωση της ΕΚΕ σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ	22
7.1. Πολιτική για την απασχόληση και τις κοινωνικές υποθέσεις.....	22
7.2. Επιχειρηματική πολιτική.....	23
7.3. Περιβαλλοντική πολιτική.....	24
7.4. Πολιτική για τους καταναλωτές.....	25
7.5. Πολιτική για τις δημόσιες συμβάσεις	25
7.6. Εξωτερική πολιτική, συμπεριλαμβανομένης της αναπτυξιακής πολιτικής και του εμπορίου.....	26
7.7. Δημόσιες διοικήσεις.....	28

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τον Ιούλιο του 2001, η Επιτροπή παρουσίασε το πράσινο βιβλίο με τίτλο *“Προώθηση ενός ευρωπαϊκού πλαισίου για την εταιρική κοινωνική ευθύνη”*¹. Οι στόχοι του εγγράφου αυτού ήταν, πρώτον να ξεκινήσει μια δημόσια συζήτηση σχετικά με την έννοια της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (ΕΚΕ) και δεύτερον να εντοπίσει τρόπους δημιουργίας μιας εταιρικής σχέσης για την ανάπτυξη ενός ευρωπαϊκού πλαισίου για την προώθηση της ΕΚΕ.

Το πράσινο βιβλίο όρισε την ΕΚΕ ως *“την έννοια σύμφωνα με την οποία οι εταιρείες ενσωματώνουν σε εθελοντική βάση κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανησυχίες στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και στις επαφές τους με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη”*, καθώς συνειδητοποιούν διαρκώς περισσότερο ότι η υπεύθυνη συμπεριφορά οδηγεί σε βιώσιμη επιχειρηματική επιτυχία. Η ΕΚΕ αφορά επίσης τη διαχείριση της αλλαγής σε επίπεδο επιχείρησης με κοινωνικά υπεύθυνο τρόπο. Αυτό συμβαίνει όταν μια επιχείρηση επιχειρεί να συμβιβάσει τις απαιτήσεις και τις ανάγκες των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών, επιτυγχάνοντας ισορροπία αποδεκτή από όλες τις πλευρές. Εάν οι επιχειρήσεις καταφέρουν να διαχειριστούν την αλλαγή με κοινωνικά υπεύθυνο τρόπο, θα υπάρξει θετικός αντίκτυπος σε μακροοικονομικό επίπεδο.

Επομένως, η ΕΚΕ μπορεί να συνεισφέρει στην επίτευξη του στρατηγικού στόχου να γίνουμε, ως το 2010, *“η ανταγωνιστικότερη και δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, ικανή για βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και με μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή”* που εγκρίθηκε στη σύνοδο της Λισσαβόνας το Μάρτιο του 2000 και στην ευρωπαϊκή στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Η διαδικασία διαβουλεύσεων σχετικά με το πράσινο βιβλίο υποστήριξε την κοινοτική δράση στον τομέα της ΕΚΕ. Στην παρούσα ανακοίνωση, που αποτελεί τη συνέχεια του περσινού πράσινου βιβλίου, η Επιτροπή παρουσιάζει μια στρατηγική της ΕΕ για την προώθηση της ΕΚΕ. Συνίσταται σε έξι κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο συνοψίζει το αποτέλεσμα της διαδικασίας διαβουλεύσεων. Το δεύτερο κεφάλαιο αναπτύσσει την ευρωπαϊκή στρατηγική για την προώθηση της ΕΚΕ που περιλαμβάνει τον ορισμό της έννοιας της ΕΚΕ, τη θέση της στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης και τον αντίκτυπό της στις επιχειρήσεις και στην κοινωνία. Τα κεφάλαια 3 έως 6 περιγράφουν σχετικές ενέργειες που προτείνονται.

Η παρούσα ανακοίνωση απευθύνεται στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, στα κράτη μέλη, στους κοινωνικούς εταίρους, καθώς και στις επιχειρηματικές ενώσεις και τις οργανώσεις των καταναλωτών, τις μεμονωμένες επιχειρήσεις και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, καθώς η ευρωπαϊκή στρατηγική για την προώθηση της ΕΚΕ μπορεί να αναπτυχθεί και να εφαρμοστεί περαιτέρω μόνο με τις κοινές τους προσπάθειες. Η Επιτροπή καλεί τις επιχειρήσεις και τα ενδιαφερόμενα μέρη τους καθώς και τους κοινωνικούς εταίρους στις υποψήφιες χώρες να συμμετάσχουν στην πρωτοβουλία αυτή.

¹ COM (2001) 366

2. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΠΡΑΣΙΝΟ ΒΙΒΛΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΕ

Η Επιτροπή έλαβε περισσότερες από 250 απαντήσεις σχετικά με το πράσινο βιβλίο, οι οποίες έχουν τοποθετηθεί στον ιστοχώρο Europa (http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-dial/csr/csr_responses.htm).

Περίπου οι μισές από τις απαντήσεις αυτές προέρχονται από οργανώσεις των εργοδοτών, επιχειρηματικές ενώσεις και μεμονωμένες επιχειρήσεις. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών έδωσαν άλλο ένα μεγάλο μέρος των απαντήσεων. Απάντησαν επίσης οργανώσεις σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο καθώς και πανεπιστημιακοί και άλλα ενδιαφερόμενα άτομα.

Τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, το Συμβούλιο, το Κοινοβούλιο, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και η Επιτροπή των Περιφερειών τοποθετήθηκαν επίσης σε σχέση με το πράσινο βιβλίο. Τέλος, έστειλαν τις παρατηρήσεις τους στην Επιτροπή και ορισμένα κράτη μέλη.

Όλοι οι αποκρινόμενοι επιδοκίμασαν το πράσινο βιβλίο και επιβεβαίωσαν τη χρησιμότητα μιας ανοιχτής συζήτησης σχετικά με την έννοια της ΕΚΕ. Σχεδόν όλες οι πλευρές - οι κοινωνικοί εταίροι και άλλοι αποκρινόμενοι στο πράσινο βιβλίο - υποστήριζαν τις κοινοτικές ενέργειες στον τομέα αυτό.

Ωστόσο, υπήρξαν επίσης σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις θέσεις που εκφράστηκαν:

- Οι επιχειρήσεις υπογράμμισαν την εθελοντική φύση της ΕΚΕ, την ένταξή της στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης και το γεγονός ότι περιεχόμενό της πρέπει να αναπτυχθεί σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι επιχειρήσεις τόνισαν ότι δεν υπάρχουν λύσεις που να ταιριάζουν παντού. Κατά την άποψη των επιχειρήσεων, οι προσπάθειες ρύθμισης της ΕΚΕ σε επίπεδο ΕΕ θα ήταν αντιπαραγωγικές, γιατί θα κατέπνιγαν τη δημιουργικότητα και την καινοτομία στις επιχειρήσεις που προωθούν την επιτυχή ανάπτυξη της ΕΚΕ, και θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε ασυμβίβαστες προτεραιότητες για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν σε διαφορετικές γεωγραφικές περιοχές.
- Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών τόνισαν ότι οι εθελοντικές πρωτοβουλίες δεν επαρκούν για να προστατέψουν τα δικαιώματα των εργαζομένων και των πολιτών. Συνέστησαν ένα κανονιστικό πλαίσιο που θα καθορίζει τα ελάχιστα πρότυπα και θα εξασφαλίζει ίσους όρους ανταγωνισμού. Επέμειναν επίσης, ότι για να είναι αξιόπιστες, οι πρακτικές της ΕΚΕ δεν μπορούν να αναπτυχθούν, να εφαρμοστούν και να αξιολογηθούν μονόπλευρα από τις επιχειρήσεις, αλλά με τη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών. Ζήτησαν επίσης να υπάρχουν αποτελεσματικοί μηχανισμοί που να εξασφαλίζουν την ευθύνη της επιχείρησης για τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό της αντίκτυπο.
- Οι επενδυτές τόνισαν την ανάγκη να βελτιωθεί η διάδοση και η διαφάνεια των πρακτικών των επιχειρήσεων, η μεθοδολογία των οργανισμών αξιολόγησης φερεγγυότητας και η διαχείριση των επενδύσεων των κεφαλαίων SRI (κοινωνικά υπεύθυνες επενδύσεις) και των αποθεματικών κεφαλαίων συντάξεων.

- Οι οργανώσεις των καταναλωτών υπογράμμισαν τη σημασία αξιόπιστων και πλήρων πληροφοριών σχετικά με τους ηθικούς, κοινωνικούς, και περιβαλλοντικούς όρους παραγωγής και εμπορίας αγαθών και υπηρεσιών που θα τις καθοδηγούν στις αγοραστικές επιλογές τους.
- Το Συμβούλιο, στο ψήφισμά του της 3ης Δεκεμβρίου 2001, τόνισε ότι μια ευρωπαϊκή προσέγγιση της ΕΚΕ θα συμπλήρωνε τα υπάρχοντα μέτρα σε τοπικό και εθνικό επίπεδο και θα τους προσέδιδε προστιθέμενη αξία, προκειμένου να συνεισφέρουν στην ανάπτυξη της ΕΚΕ. Το Συμβούλιο ανέφερε ότι η ΕΚΕ μπορεί να συνεισφέρει όχι μόνο στην ενθάρρυνση υψηλού επιπέδου κοινωνικής συνοχής, περιβαλλοντικής προστασίας και σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων, αλλά και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε όλα τα είδη επιχειρήσεων, από ΜΜΕ έως πολυεθνικές, και σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων.
- Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή τόνισε ότι η αρχές της εθελοντικής δράσης και της περιβαλλοντικής, οικονομικής και κοινωνικής βιωσιμότητας μαζί με την καθοδήγηση των υφιστάμενων συμφωνιών διεθνών οργανισμών θα αποτελέσουν το πλαίσιο αναφοράς για περαιτέρω ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες υπέρ των προσπάθειών των επιχειρήσεων να ενεργήσουν με κοινωνικά υπεύθυνο τρόπο.
- Η Επιτροπή των Περιφερειών θεωρεί ότι το ευρωπαϊκό επίπεδο θα μπορούσε να παρέχει ένα πλαίσιο για μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση, προωθώντας υπεύθυνες αρχές και βοηθώντας τις επιχειρήσεις και τις δημόσιες αρχές να ενσωματώσουν την ΕΚΕ στις δραστηριότητές τους.
- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρότεινε την ενσωμάτωση της ΕΚΕ στις πολιτικές σε όλους τους τομείς αρμοδιότητας της ΕΕ, ιδίως στην περιφερειακή και κοινωνική χρηματοδότηση, και τη δημιουργία μιας πολυμερούς πλατφόρμας της ΕΕ για την ΕΚΕ. Κάλεσε τις επιχειρήσεις να δημοσιεύουν ένα "τριπλό αποτέλεσμα" στις εκθέσεις τους σχετικά με την κοινωνική και την περιβαλλοντική τους επίδοση, συμπεριλαμβανομένης της διάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

3. ΕΝΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΕ

Ορισμός της ΕΚΕ

Η ΕΚΕ είναι μια έννοια σύμφωνα με την οποία οι επιχειρήσεις ενσωματώνουν σε εθελοντική βάση κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανησυχίες στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και στην συνεργασία τους με τα ενδιαφερόμενα μέρη τους.

Ο κύριος σκοπός μιας επιχείρησης είναι να δημιουργεί αξία, παράγοντας αγαθά και προσφέροντας υπηρεσίες που απαιτεί η κοινωνία, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό κέρδη για τους ιδιοκτήτες και τους μετόχους της καθώς και ευημερία για την κοινωνία, ιδίως με μια συνεχιζόμενη διαδικασία δημιουργίας θέσεων εργασίας. Ωστόσο, οι νέες πιέσεις της κοινωνίας και της αγοράς οδηγούν σταδιακά σε μια μεταβολή των αξιών και του ορίζοντα της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Σήμερα οι επιχειρήσεις αντιλαμβάνονται διαρκώς περισσότερο, ότι η βιώσιμη επιχειρηματική επιτυχία και η αξία για τους μετόχους δεν επιτυγχάνονται μόνον με τη μεγιστοποίηση του βραχυπρόθεσμου κέρδους, αλλά αντίθετα με υπεύθυνη

συμπεριφορά, που κατευθύνεται από τις δυνάμεις της αγοράς. Οι επιχειρήσεις γνωρίζουν ότι μπορούν να συνεισφέρουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, εάν ο τρόπος διαχείρισής τους προωθεί την οικονομική ανάπτυξη και αυξάνει την ανταγωνιστικότητα, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα την προστασία του περιβάλλοντος και προωθώντας την κοινωνική ευθύνη καθώς και τα συμφέροντα των καταναλωτών.

Στο πλαίσιο αυτό, διαρκώς περισσότερες επιχειρήσεις αποδέχονται την ιδέα της ΕΚΕ. Παρά το ευρύ φάσμα προσεγγίσεων της ΕΚΕ, υπάρχει ευρεία ομοφωνία όσον αφορά τα κύρια χαρακτηριστικά της:

- η ΕΚΕ είναι συμπεριφορά των επιχειρήσεων που ξεπερνά κατά πολύ τις νομικές τους υποχρεώσεις και υιοθετείται εθελοντικά επειδή οι επιχειρήσεις θεωρούν ότι τις συμφέρει μακροπρόθεσμα·
- η ΕΚΕ συνδέεται στενά με την έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης: οι επιχειρήσεις οφείλουν να ενσωματώσουν τον οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο στις δραστηριότητές τους·
- η ΕΚΕ δεν είναι ένα προαιρετικό "πρόσθετο" στις κύριες δραστηριότητες της επιχείρησης - αλλά αφορά τον τρόπο διαχείρισης των επιχειρήσεων.

Οι κοινωνικά υπεύθυνες πρωτοβουλίες των επιχειρηματιών έχουν μακρά παράδοση στην Ευρώπη. Αυτό που διακρίνει την σημερινή κατανόηση της ΕΚΕ από τις πρωτοβουλίες του παρελθόντος είναι η προσπάθεια στρατηγικής διαχείρισής της και ανάπτυξης εργαλείων για το σκοπό αυτό. Αυτό σημαίνει μια επιχειρηματική προσέγγιση που τοποθετεί τις προσδοκίες των μετόχων και την αρχή της διαρκούς βελτίωσης και της καινοτομίας στο κέντρο των επιχειρηματικών στρατηγικών. Το περιεχόμενο της ΕΚΕ εξαρτάται από τη συγκεκριμένη κατάσταση της κάθε επιχείρησης και από το συγκεκριμένο πλαίσιο στο οποίο λειτουργεί, είτε στην Ευρώπη είτε αλλού. Εν όψει της διεύρυνσης της ΕΕ είναι σημαντικό, ωστόσο, να αυξηθεί η κοινή αντιμετώπιση τόσο στα κράτη μέλη όσο και στις υποψήφιες χώρες.

Η αυξανόμενη αναγνώριση της ΕΚΕ

Η ΕΚΕ αναγνωρίζεται από τις επιχειρήσεις, τα άτομα που χαράσσουν πολιτική και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, ως σημαντικό στοιχείο νέων και αναδυόμενων μορφών διακυβέρνησης, που μπορεί να τους βοηθήσει να ανταποκριθούν στις εξής θεμελιώδεις αλλαγές:

- Η παγκοσμιοποίηση δημιούργησε νέες ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις, αλλά παράλληλα αύξησε την οργανωτική πολυπλοκότητα και η αυξανόμενη επέκταση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στο εξωτερικό οδήγησε σε νέες ευθύνες σε παγκόσμια κλίμακα, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες.
- Η εικόνα και η φήμη παίζουν διαρκώς σημαντικότερο ρόλο στο ανταγωνιστικό περιβάλλον των επιχειρήσεων, καθώς οι καταναλωτές και οι ΜΚΟ ζητούν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες κάτω από τις οποίες παράγονται τα προϊόντα και προσφέρονται οι υπηρεσίες και για τον αντίκτυπό τους στη βιωσιμότητα, και τείνουν να ανταμείβουν με την συμπεριφορά τους, τις κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνες εταιρείες.

- Εν μέρει ως συνέπεια του παραπάνω, τα οικονομικά ενδιαφερόμενα μέρη ζητούν την αποκάλυψη πληροφοριών που ξεπερνούν την παραδοσιακή σύνταξη οικονομικών εκθέσεων, οι οποίες θα τους επιτρέψουν να προσδιορίσουν καλύτερα τους παράγοντες επιτυχίας και κινδύνου που ενυπάρχουν σε μια επιχείρηση και την ανταπόκρισή της στην κοινή γνώμη.
- Καθώς η γνώση και η καινοτομία γίνονται διαρκώς σημαντικότερες για την ανταγωνιστικότητα, οι επιχειρήσεις ενδιαφέρονται περισσότερο να διατηρήσουν το υψηλά ειδικευμένο και ικανό προσωπικό τους.

Η παγκόσμια διάσταση της ΕΚΕ

Οι απαντήσεις στο πράσινο βιβλίο απέδειξαν την παγκόσμια φύση των ζητημάτων και ανησυχιών της ΕΚΕ, που αντανακλούν το γεγονός ότι διαρκώς περισσότερες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων ΜΜΕ, εξαπλώνουν τις δραστηριότητες τους σε παγκόσμια κλίμακα, εκμεταλλευόμενες την απελευθέρωση της αγοράς και την εμπορική ολοκλήρωση και αντλώντας από θυγατρικές και προμηθευτές στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Η παγκόσμια διακυβέρνηση και η αλληλεπίδραση ανάμεσα στο εμπόριο, τις επενδύσεις και τη βιώσιμη ανάπτυξη είναι ανάμεσα στα κύρια ζητήματα στη συζήτηση για την ΕΚΕ. Πράγματι, η ευαισθητοποίηση σχετικά με τα ζητήματα και τις ανησυχίες της ΕΚΕ θα συνεισφέρει στην προώθηση πιο βιώσιμων επενδύσεων, πιο αποτελεσματικής αναπτυξιακής συνεργασίας και μεταφορών τεχνολογίας.

Η διαδικασία της απελευθέρωσης του εμπορίου και των χρηματοοικονομικών αγορών πρέπει να συνοδεύονται από την κατάλληλη πρόοδο προς ένα αποτελεσματικό σύστημα παγκόσμιας διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών και περιβαλλοντικών της διαστάσεων. Λόγω της παγκοσμιοποίησης οι επιχειρήσεις εκτίθενται διαρκώς περισσότερο στη διασυνοριακή οικονομική εγκληματικότητα, που απαιτεί μια διεθνή απάντηση.

Με τη συμμόρφωσή τους προς διεθνώς αποδεκτά πρότυπα, οι πολυεθνικές επιχειρήσεις μπορούν να βοηθήσουν να εξασφαλιστεί ότι οι διεθνείς εμπορικές αγορές λειτουργούν με πιο βιώσιμο τρόπο και επομένως είναι σημαντικό η προώθηση της ΕΚΕ σε διεθνές επίπεδο να βασιστεί σε διεθνή πρότυπα και συμφωνηθέντα εργαλεία.

Επί του παρόντος, αυτά τα συμφωνηθέντα εργαλεία είναι δύο ειδών. Πρώτον, οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις είναι το πιο πλήρες, επικυρωμένο διεθνώς σύνολο κανόνων που διέπουν τις δραστηριότητες των πολυεθνικών. Κατά την προώθηση της ΕΚΕ στις αναπτυσσόμενες χώρες, οι επιχειρήσεις της ΕΕ πρέπει να επιδείξουν και να προβάλλουν την εμμονή τους σε αυτές παγκοσμίως. Δεύτερον, εκτός από την ΕΚΕ, υπάρχουν διεθνείς συμβάσεις και πρέπει να προωθηθεί η εφαρμογή τους από τις κυβερνήσεις. Στην ανακοίνωσή της για την προαγωγή βασικών κανόνων εργασίας και τη βελτίωση της κοινωνικής διαχείρισης στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης², η Επιτροπή τόνισε την ανάγκη να εξασφαλιστεί ο σεβασμός των βασικών κανόνων εργασίας στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης. Τόνισε ιδιαίτερα την παγκοσμιότητα των βασικών κανόνων

εργασίας και την ανάγκη για διεθνείς κώδικες δεοντολογίας που θα ενσωματώνουν τις θεμελιώδεις συμβάσεις της ΔΟΕ.

Ταυτόχρονα, ο προσδιορισμός κοινών πλαισίων για τη διεθνή διάσταση της ΕΚΕ αποτελεί πρόκληση λόγω της ποικιλομορφίας των πλαισίων εσωτερικής πολιτικής, προστασίας των εργαζομένων και περιβαλλοντικής νομοθεσίας. Αρκετές πρωτοβουλίες στις οποίες συμμετέχουν ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, όπως οι επενδυτές για την Αφρική, το παγκόσμιο συμβούλιο επιχειρήσεων για τη βιώσιμη ανάπτυξη, και το διεθνές σύμφωνο των Ηνωμένων Εθνών προσπάθησαν να προσδιορίσουν βασικές αρχές και πρακτικές. Βάση της προσέγγισης αυτής πρέπει να είναι, ότι τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η εφαρμογή των αρχών της ΕΚΕ θα πρέπει επίσης να προχωρήσει πιο πέρα από τις νομικές απαιτήσεις τις οποίες πρέπει να πληρούν οι επιχειρήσεις και οι προσεγγίσεις πρέπει να περιλαμβάνουν τη γνωμοδότηση των τοπικών ενδιαφερόμενων μερών.

Οι απαντήσεις στο πράσινο βιβλίο τόνισαν επίσης το σημαντικό ρόλο που παίζουν οι κυβερνήσεις, οι διεθνείς οργανισμοί και η κοινωνία των πολιτών στην ευαισθητοποίηση και την εφαρμογή διεθνώς αποδεκτών κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτύπων. Η προστιθέμενη αξία της δραστηριότητας της ΕΕ στον τομέα αυτό, και στην προώθηση της διεθνούς διάστασης της ΕΚΕ αναπτύσσεται στο τμήμα 7.6.

Προκλήσεις για τη μελλοντική της διάδοση

Οι προκλήσεις για την περαιτέρω ευαισθητοποίηση, διάδοση και υιοθέτηση πρακτικών της ΕΚΕ μεταξύ των επιχειρήσεων οφείλονται σε έλλειψη:

- γνώσεων σχετικά με τη σχέση ανάμεσα στην ΕΚΕ και την επίδοση της επιχείρησης (τα “οικονομικά επιχειρήματα”).
- ομοφωνίας ανάμεσα στα διάφορα εμπλεκόμενα μέρη σχετικά με την κατάλληλη έννοια που θα λαμβάνει υπόψη την παγκόσμια διάσταση της ΕΚΕ, ιδίως την ποικιλομορφία των πλαισίων εσωτερικής πολιτικής ανά τον κόσμο.
- διδασκαλίας και κατάρτισης σχετικά με το ρόλο της ΕΚΕ, ιδίως στις εμπορικές σχολές και τις σχολές διοίκησης επιχειρήσεων.
- ευαισθητοποίησης και πόρων στις ΜΜΕ.
- διαφάνειας, που προέρχεται από την έλλειψη γενικώς αποδεκτών εργαλείων για το σχεδιασμό, τη διαχείριση και την κοινοποίηση πολιτικών για την ΕΚΕ.
- αναγνώριση και υποστήριξη από τους καταναλωτές και τους επενδυτές των τακτικών της ΕΚΕ.
- συνέπειας στις δημόσιες πολιτικές.

Για ένα πλαίσιο δράσης της ΕΕ για την ΕΚΕ

Καταρχήν, η υιοθέτηση της ΕΚΕ είναι σαφώς θέμα που αφορά τις ίδιες τις επιχειρήσεις, που διαμορφώνεται δυναμικά από την αλληλεπίδραση ανάμεσα στις επιχειρήσεις και τα ενδιαφερόμενα μέρη τους. Ωστόσο, καθώς υπάρχουν ενδείξεις ότι η ΕΚΕ δημιουργεί αξία για την κοινωνία συμβάλλοντας σε πιο βιώσιμη ανάπτυξη, ο ρόλος που πρέπει να αναλάβουν οι δημόσιες αρχές είναι να προωθήσουν τις κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνες πρακτικές των επιχειρήσεων.

Η ανάγκη δημόσιας δράσης για την προώθηση της ΕΚΕ προκύπτει επίσης από την ανεπαρκή διακυβέρνηση σε παγκόσμιο και εθνικό επίπεδο. Στην ανακοίνωσή της "προς μια παγκόσμια σύμπραξη για αειφόρο ανάπτυξη" (13.2.2002), η Επιτροπή τόνισε ότι η παγκοσμιοποίηση μπορεί να επιφέρει αρνητικά αποτελέσματα εάν προχωρήσει ανεξέλεγκτα. Οι δημόσιες πολιτικές για την ΕΚΕ μπορεί να βοηθήσουν στη θετική διαμόρφωση της παγκοσμιοποίησης, προωθώντας τις ορθές πρακτικές των επιχειρήσεων που συμπληρώνουν τις δημόσιες προσπάθειες για βιώσιμη ανάπτυξη.

Η κοινοτική δράση στον τομέα της ΕΚΕ πρέπει να βασιστεί στις θεμελιώδεις αρχές που καθορίζονται στις διεθνείς συμβάσεις και να αναπτυχθεί σεβόμενη πλήρως τις αρχές της επικουρικότητας. Στο πλαίσιο αυτό, υπάρχουν τουλάχιστον δύο λόγοι που μαρτυρούν την ευκαιρία και την ανάγκη για κοινοτική δράση στον τομέα της ΕΚΕ. Πρώτον, η ΕΚΕ μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο εργαλείο για την προώθηση των κοινοτικών πολιτικών. Δεύτερον, ο πολλαπλασιασμός των διαφόρων εργαλείων της ΕΚΕ (όπως είναι τα πρότυπα διαχείρισης, τα συστήματα επισημάνσεως και πιστοποίησης, η υποβολή εκθέσεων, κτλ.) που είναι δύσκολο να συγκριθούν, προκαλεί σύγχυση στις επιχειρήσεις, τους καταναλωτές, τους επενδυτές, άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και στο κοινό και αυτό, με τη σειρά του, θα μπορούσε να αποτελέσει αιτία στρέβλωσης της αγοράς. Επομένως, ο ρόλος της κοινοτικής δράσης είναι να διευκολύνει τη σύγκλιση των χρησιμοποιούμενων εργαλείων υπό το φως της ανάγκης να εξασφαλιστεί η καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και η διατήρηση ίσων όρων ανταγωνισμού.

Οι πρακτικές και τα εργαλεία της ΕΚΕ θα είναι πιο αποτελεσματικά εάν εντάσσονται σε μια συντονισμένη προσπάθεια όλων των ενδιαφερομένων για την επίτευξη κοινών στόχων. Πρέπει να είναι διαφανή και να βασίζονται σε σαφή και επαληθεύσιμα κριτήρια ή δείκτες σύγκρισης. Η δημόσια πολιτική μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη ενός πλαισίου δράσης με στόχο την προώθηση της διαφάνειας, και κατά συνέπεια της αξιοπιστίας των πρακτικών της ΕΚΕ.

Αρχές της κοινοτικής δράσης

Η Επιτροπή προτίθεται να στηρίξει τη στρατηγική της για την προώθηση της ΕΚΕ σε ορισμένες αρχές. Πρόκειται για τις εξής:

- αναγνώριση της εθελοντικής φύσης της ΕΚΕ·
- ανάγκη για αξιοπιστία και διαφάνεια των πρακτικών της ΕΚΕ·
- εστίαση σε δραστηριότητες όπου η συμμετοχή της Κοινότητας προσθέτει αξία·
- ισορροπημένη και συνολική προσέγγιση της ΕΚΕ, που να περιλαμβάνει οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα καθώς και τα συμφέροντα των καταναλωτών·
- προσοχή στις ανάγκες και τα χαρακτηριστικά των ΜΜΕ·
- υποστήριξη προς και συμμόρφωση με τις ισχύουσες διεθνείς συμφωνίες και τα εργαλεία (βασικοί κανόνες εργασίας της ΔΟΕ, κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις)

Η Επιτροπή προτείνει να επικεντρώσει τη στρατηγική της στους παρακάτω τομείς:

- (1) Αύξηση των γνώσεων σχετικά με τον θετικό αντίκτυπο της ΕΚΕ στις επιχειρήσεις και τις κοινωνίες στην Ευρώπη και στο εξωτερικό και ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες·

- (2) Ανάπτυξη της ανταλλαγής εμπειρίας και ορθών πρακτικών σχετικά με την ΕΚΕ μεταξύ των επιχειρήσεων·
- (3) Προώθηση της ανάπτυξης δεξιοτήτων διαχείρισης της ΕΚΕ·
- (4) Προώθηση της ΕΚΕ στις ΜΜΕ·
- (5) Διευκόλυνση της σύγκλισης και της διαφάνειας των πρακτικών και εργαλείων της ΕΚΕ·
- (6) Δρομολόγηση ενός πολυμερές φόρουμ σχετικά με την ΕΚΕ σε ευρωπαϊκό επίπεδο·
- (7) Ενσωμάτωση της ΕΚΕ στις κοινοτικές πολιτικές.

Η Επιτροπή είναι διατεθειμένη να εμπλέξει τις υποψήφιες χώρες όσο το δυνατόν περισσότερο στην εφαρμογή της στρατηγικής αυτής. Θα προωθήσει επίσης την ΕΚΕ ως κίνητρο για την αύξηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της καλής διακυβέρνησης στις αναπτυσσόμενες χώρες.

4. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΕ ΚΑΙ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΘΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ

4.1. Αύξηση των γνώσεων σχετικά με τον αντίκτυπο της ΕΚΕ στις επιχειρήσεις και την κοινωνία

Οι απαντήσεις στο πράσινο βιβλίο αντανakλούν την κοινή συναίνεση μεταξύ των επιχειρήσεων σχετικά με την προοπτική η ΕΚΕ να έχει στρατηγική σημασία για την εξασφάλιση της μακροπρόθεσμης επιτυχίας των επιχειρήσεων.

Η δυνατότητα των πολιτικών της ΕΚΕ να ενισχύσουν τη συμβιωτική σχέση επιχειρήσεων και κοινωνίας έχει ήδη επιδειχθεί σε τομείς όπως η βιώσιμη ανάπτυξη, η εκπαίδευση και η κοινωνική συνοχή. Η ΕΚΕ μπορεί να υποστηρίξει τη δημιουργία μιας ατμόσφαιρας εμπιστοσύνης στο εσωτερικό των επιχειρήσεων, που οδηγεί σε ισχυρότερη δέσμευση των εργαζομένων και υψηλότερη επίδοση στην καινοτομία. Μια παρόμοια ατμόσφαιρα εμπιστοσύνης στη συνεργασία με τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη (επιχειρηματικούς εταίρους, προμηθευτές και καταναλωτές) μπορεί να αυξήσει την επίδοση της εξωτερικής καινοτομίας. Η εμπιστοσύνη των καταναλωτών που ενισχύεται με την ΕΚΕ μπορεί να συνεισφέρει σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη. Ειδικότερα, μέσω των πρακτικών της ΕΚΕ, οι επιχειρήσεις μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο στην πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς και της δωροδοκίας και να βοηθήσουν στην πρόληψη της χρήσης των επιχειρήσεων για τη νομιμοποίηση των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και για τη χρηματοδότηση εγκληματικών δραστηριοτήτων.

Οι πολιτικές της ΕΚΕ μπορούν να προωθήσουν επίσης το όφελος για την κοινωνία που δημιουργούν οι επιχειρήσεις σε σχέση με την καινοτομία. Καινοτομικές πρακτικές με στόχο καλύτερες θέσεις εργασίες, ασφαλέστερους και πιο φιλικούς για τους εργαζομένους χώρους εργασίας, την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις πολιτικές, και τη μεταφορά της καινοτομίας ή της τεχνολογίας στις τοπικές κοινότητες και στις αναπτυσσόμενες χώρες, που οδηγούν σε πιο ισόρροπη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη ανάμεσα στο Βορρά και στο Νότο, είναι περαιτέρω παραδείγματα οφελών για την κοινωνία που δημιουργούνται από κοινοτομικές επιχειρήσεις. Πράγματι, η ΕΚΕ μπορεί να παίξει θετικό ρόλο στην προώθηση της ανάπτυξης σε τρίτες χώρες βοηθώντας στη δημιουργία διαλόγου

ανάμεσα στις χώρες αυτές, τις δημόσιες αρχές τους, τους κοινωνικούς εταίρους και την κοινωνία των πολιτών και τις ξένες εταιρείες.

Η επιθυμία των επιχειρήσεων να βελτιώσουν τη διαχείριση του κινδύνου τους αποτελεί ισχυρό παράγοντα αποδοχής της ΕΚΕ. Οι επιχειρήσεις συμφωνούν γενικά ότι η ΕΚΕ τις βοηθά στη διαχείριση των κινδύνων τους, των άυλων στοιχείων του ενεργητικού, των εσωτερικών τους διαδικασιών και των σχέσεών τους με τα εσωτερικά και εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη. Έχει υποστηριχθεί επίσης ότι οι ευκαιρίες και τα πλεονεκτήματα για τις επιχειρήσεις που πηγάζουν από την τήρηση διεθνών κοινωνικών και περιβαλλοντικών συμβάσεων, κανόνων ή άλλων μη υποχρεωτικών κανόνων μπορεί να αντισταθμίσουν το κόστος. Η ΕΚΕ μπορεί να προωθήσει την ανταγωνιστικότητα μιας επιχείρησης, ιδίως μακροπρόθεσμα. Αν και οι περισσότερες επιχειρήσεις υποστηρίζουν την υπόθεση ότι η ΕΚΕ έχει θετικό αντίκτυπο στην ανταγωνιστικότητα, ιδίως μακροπρόθεσμα, δεν είναι σε θέση να προσδιορίσουν ποσοτικά το αποτέλεσμα αυτό.

Βάσιμες ενδείξεις ότι η κοινωνική και περιβαλλοντική ευθύνη υποστηρίζει την ανταγωνιστικότητα και επομένως τη βιώσιμη ανάπτυξη, ιδίως στις ΜΜΕ, θα ήταν το καλύτερο και πιο αποτελεσματικό επιχείρημα για την ενθάρρυνση της εφαρμογής της ΕΚΕ από τις επιχειρήσεις, ιδίως μέσω:

- της ενίσχυσης της έρευνας σχετικά με το πώς και κάτω από ποιες συνθήκες οι επιχειρήσεις που υιοθετούν την ΕΚΕ μπορούν να συνεισφέρουν στο στόχο της αυξημένης ανταγωνιστικότητας και μιας πιο βιώσιμης ανάπτυξης: η καθιέρωση ενός τομέα προτεραιότητας με θέμα "πολίτες και διακυβέρνηση στην κοινωνία της γνώσης" στο πρόγραμμα πλαίσιο για το 2002-2006 δράσεων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, θα συνεισφέρει στην απόκτηση των γνώσεων αυτών·
- της υποστήριξης δραστηριοτήτων που προωθούνται από τις επιχειρήσεις, τους κοινωνικούς εταίρους, τα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, με στόχο τη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και τη βελτίωση των γνώσεων σχετικά με την ΕΚΕ·
- της ανάλυσης και διάδοσης πληροφοριών σχετικά με πρακτικές της ΕΚΕ και τα αποτελέσματά τους για τις επιχειρήσεις και τις χώρες υποδοχής.

4.2. Ανάπτυξη της ανταλλαγής εμπειριών και ορθών πρακτικών σχετικά με την ΕΚΕ ανάμεσα στις επιχειρήσεις

Στις απαντήσεις τους στο πράσινο βιβλίο, επιχειρηματικές οργανώσεις και μεμονωμένες επιχειρήσεις τόνισαν τη σημασία της ανταλλαγής εμπειρίας και ορθών πρακτικών σχετικά με την ΕΚΕ ανάμεσα στις επιχειρήσεις, ως σημαντικό μέσο για την περαιτέρω ανάπτυξη της έννοιας. Μπορεί να βοηθήσει τις επιχειρήσεις να εξοικειωθούν με την έννοια, να συγκρίνουν τη θέση τους σε σχέση με τους ανταγωνιστές τους και να καταλήξουν σε ομοφωνία σχετικά με τα εργαλεία της, όπως τα πρότυπα υποβολής εκθέσεων ή τις διαδικασίες επαλήθευσης. Οι ανταλλαγές αυτές θα μπορούσαν να είναι ιδιαίτερα ωφέλιμες σε τομεακό επίπεδο, όπου μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο στον εντοπισμό κοινών προκλήσεων και επιλογών για συνεργασία μεταξύ των ανταγωνιστών. Η συνεργασία αυτή θα μπορούσε να μειώσει το κόστος προσαρμογής της ΕΚΕ και να συμβάλλει στη δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού. Θα μπορούσε επίσης να βοηθήσει στη διάδοση της ΕΚΕ στις αλυσίδες εφοδιασμού.

Οι συνεταιρισμοί, τα σωματεία και οι σύλλογοι, ως οργανώσεις που διευθύνονται από τα μέλη τους, έχουν μακρά παράδοση στο συνδυασμό της οικονομικής

βιωσιμότητας με την κοινωνική ευθύνη. Αυτό εξασφαλίζεται μέσω του διαλόγου των ενδιαφερόμενων μερών και της συμμετοχικής διαχείρισης και επομένως μπορούν να αποτελέσουν πρότυπο για άλλες οργανώσεις.

Η αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων φόρουμ για την ανταλλαγή καλής πρακτικής και εμπειρίας σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο καθώς και σε επίπεδο ΕΕ, θα μπορούσε να ενισχυθεί με την καλύτερη δικτύωση και το συντονισμό των δραστηριοτήτων τους.

Η ενσωμάτωση της ΕΚΕ στο έργο των ευρωπαϊκών δικτύων υποστήριξης των επιχειρήσεων θα διευκόλυνε το διάλογο και τη συνεργασία μεταξύ τους.

4.3. Ανάπτυξη της ανταλλαγής εμπειριών και ορθών πρακτικών σχετικά με την ΕΚΕ ανάμεσα στα κράτη μέλη

Αρκετά κράτη μέλη έχουν αναπτύξει πολιτικές ΕΚΕ, οι οποίες διαφέρουν επειδή αντανακλούν τις εθνικές παραδόσεις, συνθήκες και προκλήσεις. Για να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις εθνικές πολιτικές και να ενισχύσει το έργο της στον τομέα της ΕΚΕ, η Επιτροπή συγκρότησε μια ομάδα κοινωνικών εκπροσώπων υψηλού επιπέδου από τα κράτη μέλη που συνεδριάζουν σε τακτική βάση.

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών και τη διάδοση ορθών πρακτικών σχετικά με στρατηγικές και δραστηριότητες ευαισθητοποίησης, με ιδιαίτερη έμφαση στις ΜΜΕ, και σε πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στη διερεύνηση και καθιέρωση συστημάτων διοίκησης ολικής ποιότητας καθώς και άλλες πολιτικές (νομοθεσία και υποστήριξη που συνδέονται με την ΕΚΕ). Θα προτείνει επίσης την αξιολόγηση από ομοτίμους των πρακτικών της ΕΚΕ στα κράτη μέλη, αξιολογώντας την επίδοση και την προστιθέμενη αξία των κανονιστικών πλαισίων και των προγραμμάτων παρακολούθησης.

4.4. Ανάπτυξη δεξιοτήτων διαχείρισης της ΕΚΕ

Οι περισσότεροι ανταποκρινόμενοι στο πράσινο βιβλίο τόνισαν τη σημασία της εκπαίδευσης και της κατάρτισης διευθυντών, εργοδοτών και άλλων παραγόντων για την προώθηση της ΕΚΕ. Το εκπαιδευτικό σύστημα, σε όλα τα επίπεδα, θα παίξει κύριο ρόλο για την προώθηση της κοινωνικής ευθύνης στους πολίτες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εργάζονται – ή θα εργαστούν – στον κόσμο των επιχειρήσεων ή έξω από αυτόν. Μπορεί να εκπληρώσει το ρόλο αυτό, επιτρέποντας στους πολίτες να καταλάβουν και να εκτιμήσουν τις κοινωνικές, περιβαλλοντικές και ηθικές αξίες και παρέχοντας τους τα εφόδια προκειμένου να λαμβάνουν ενημερωμένες αποφάσεις. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση στον τομέα της διοίκησης επιχειρήσεων παρουσιάζουν ιδιαίτερη συνάφεια για την ΕΚΕ στο πλαίσιο αυτό, και η ενθάρρυνση ενός αποτελεσματικού διαλόγου ανάμεσα στον κόσμο των επιχειρήσεων και της εκπαίδευσης σχετικά με το θέμα αυτό μπορεί να συνεισφέρει στην προώθηση των αρχών και πρακτικών της ΕΚΕ.

Η ανταλλαγή ορθών πρακτικών σε σχέση με την ενσωμάτωση των αρχών της ΕΚΕ στη γενική εκπαίδευση καθώς και στη διοίκηση επιχειρήσεων θα μπορούσε να αναπτυχθεί περαιτέρω στα εκπαιδευτικά συστήματα, τις εταιρείες, του εκπροσώπους των εργαζομένων και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των καταναλωτών.

Τα διαρθρωτικά ταμεία παρέχουν σημαντική οικονομική υποστήριξη για την οικονομική και κοινωνική μετατροπή των τομέων που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικές δυσχέρειες και για την προσαρμογή και τον εκσυγχρονισμό των πολιτικών και των συστημάτων εκπαίδευσης,

κατάρτισης και απασχόλησης, με στόχο ιδίως να αυξηθεί η προσαρμοστικότητα και η απασχολησιμότητα των εργαζομένων. Από την άποψη αυτή το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για να προωθήσει την ΕΚΕ στην κατάρτιση στον τομέα της διοίκησης επιχειρήσεων και για άλλους εργαζομένους, καθώς και για την ανάπτυξη διδακτικού υλικού και μαθημάτων σε εκπαιδευτικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προσφέρουν δια βίου μάθηση, σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις.

4.5. Προώθηση της ΕΚΕ στις ΜΜΕ

Η έννοια της ΕΚΕ αναπτύχθηκε κυρίως από και για τις μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις. Σύμφωνα με τη στρατηγική της Επιτροπής που δίνει προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις, η έννοια, οι πρακτικές και τα εργαλεία της ΕΚΕ πρέπει να προσαρμοστούν έτσι ώστε να είναι κατάλληλα για τις ειδικές συνθήκες των ΜΜΕ, που αποτελούν τη μεγάλη πλειοψηφία των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Λόγω της μικρότερης πολυπλοκότητάς τους και του ισχυρού ρόλου του ιδιοκτήτη, οι ΜΜΕ συχνά διαχειρίζονται τον αντίκτυπό τους στην κοινωνία με πιο διαισθητικό και άτυπο τρόπο από τις μεγάλες επιχειρήσεις. Πράγματι, πολλές ΜΜΕ εφαρμόζουν ήδη κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνες πρακτικές χωρίς να γνωρίζουν την έννοια της ΕΚΕ ή να κοινοποιούν τις δραστηριότητές τους. Οι πρακτικές αυτές συχνά ορίζονται και νοούνται ως υπεύθυνη επιχειρηματικότητα από τις ΜΜΕ.

Το 50% των πρόσφατα ερωτηθέντων³ ευρωπαϊκών ΜΜΕ δήλωσε ότι πραγματοποιεί ήδη κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνες δραστηριότητες υπέρ των εξωτερικών τους ενδιαφερόμενων μερών. Οι κοινοτικές και κοινωνικές υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως τοπικές σε έκταση, περιστασιακής φύσης, και ασύνδετες με την επιχειρηματική στρατηγική. Το κύριο κίνητρο είναι σκέψεις δεοντολογικού χαρακτήρα του ιδιοκτήτη /διαχειριστή, αν και σημαντικός αριθμός των ΜΜΕ αναγνωρίζει επίσης τα οφέλη για την επιχείρηση όπως είναι οι καλύτερες σχέσεις με τους καταναλωτές και την τοπική κοινότητα. Επιπλέον, αποδεικνύεται ότι υπάρχει θετική σχέση ανάμεσα στο στρατηγικό επίκεντρο των ΜΜΕ και τις κοινωνικά υπεύθυνες δραστηριότητες τους: οι ΜΜΕ που εστιάζουν στην καινοτομία, την ποιότητα και την ανάπτυξη έχουν καλύτερη επίδοση και στην τρέχουσα ή μελλοντική κοινωνική δέσμευση. Η έλλειψη ευαισθητοποίησης φαίνεται να είναι το πιο σημαντικό εμπόδιο για την κοινωνική δέσμευση, ιδίως στις μικρότερες ΜΜΕ, ενώ ακολουθούν οι περιορισμένοι πόροι. Οι σύλλογοι μικρών επιχειρήσεων, οι οργανισμοί υποστήριξης και τα δίκτυα πρέπει να παίξουν σημαντικό ρόλο στην ευαισθητοποίηση με την παροχή πληροφοριών, εργαλείων φιλικών προς το χρήστη και τη διάδοση περιπτώσεων ορθής πρακτικής.

Καθώς οι ΜΜΕ δεν αντλούν αξία από την δέσμευσή τους με τον ίδιο τρόπο όπως οι μεγάλες επιχειρήσεις, είναι σημαντικό να βοηθήσουμε τις ΜΜΕ να υιοθετήσουν μια πιο στρατηγική προσέγγιση. Η συλλογή αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με τα οικονομικά επιχειρήματα για διαφορετικά είδη ΜΜΕ που λειτουργούν σε διαφορετικά πολιτιστικά υπόβαθρα είναι κρίσιμη για την καλύτερη κατανόηση και μεγαλύτερη συμμετοχή των ΜΜΕ. Στο μέλλον, η πιο σημαντική πίεση για την υιοθέτηση πρακτικών της ΕΚΕ από τις ΜΜΕ αναμένεται να ασκηθεί από τους

3 Η έρευνα της ENSR το 2001 σε περισσότερες από 7.000 ΜΜΕ στην: European SMEs and Social and Environmental Responsibility, report published in the 7th Observatory of European SMEs (Οι ευρωπαϊκές ΜΜΕ και η κοινωνική και περιβαλλοντική ευθύνη, έκθεση που δημοσιεύθηκε στο εβδομο παρατηρητήριο των ευρωπαϊκών ΜΜΕ), 2002, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ Επιχειρήσεων (http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/analysis/observatory.htm)

μεγάλους επιχειρηματικούς πελάτες τους, που με τη σειρά τους θα μπορούσαν να βοηθήσουν τις ΜΜΕ να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις αυτές με την παροχή κατάρτισης, με προγράμματα καθοδήγησης και με άλλες πρωτοβουλίες.

Για να διευκολυνθεί η ευρύτερη υιοθέτηση υπεύθυνων επιχειρηματικών πρακτικών από τις ΜΜΕ, χρειάζεται μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σχετικά με τα οικονομικά οφέλη που επιφέρουν και η προώθησή τους ως εργαλείο διαχείρισης κινδύνου, καθώς και:

- έργο για την καλύτερη κατανόηση της σημερινής κοινωνικής και περιβαλλοντικής δέσμευσης των ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένης έρευνας σχετικά με απόψεις της ΕΚΕ που αφορούν ειδικά τις ΜΜΕ και με οικονομικά επιχειρήματα·*
- προώθηση της ανταλλαγής και διάδοσης περιπτώσεων ορθής πρακτικής που εντοπίζονται με τη βοήθεια εμπειρογνομόνων των κρατών μελών και των υποψηφίων χωρών, οργανώσεων εκπροσώπων των ΜΜΕ, οργανώσεων υποστήριξης των επιχειρήσεων και οργανώσεων των καταναλωτών (π.χ. μέσω δημοσιεύσεων, συλλογής ορθών πρακτικών σε απευθείας σύνδεση κτλ.)·*
- διευκόλυνση της ανάπτυξης και διάδοσης φιλικών προς τον χρήστη εργαλείων, που έχουν δημιουργηθεί κατά παραγγελία για εκείνες τις ΜΜΕ που επιθυμούν να δεσμευθούν ή να αναπτύξουν περαιτέρω κοινωνικά υπεύθυνες ενέργειες σε εθελοντική βάση (ενημερωτικό υλικό, "εργαλειοθήκη" των ΜΜΕ, κτλ.)·*
- να στραφεί η προσοχή των συλλόγων ΜΜΕ και οργανισμών υποστήριξης επιχειρήσεων σε ζητήματα που αφορούν την ΕΚΕ προκειμένου να τα ενσωματώσουν στην παροχή ενίσχυσης σε υπεύθυνες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες των ΜΜΕ·*
- να διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των μεγάλων επιχειρήσεων και των ΜΜΕ στη διαχείριση της κοινωνικής και περιβαλλοντικής τους ευθύνης (π.χ. διοίκηση της αλυσίδας εφοδιασμού, προγράμματα καθοδήγησης κτλ.), σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες ανταγωνισμού καθώς και εκείνους της ΕΕ·*
- να ευαισθητοποιήσει περισσότερο τις ΜΜΕ σχετικά με τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων τους στις αναπτυσσόμενες χώρες, και να προωθήσει τις προορατικές πολιτικές των ΜΜΕ, ιδίως στους τομείς των βασικών κανόνων εργασίας, της εκρίζωσης της παιδικής εργασίας, της ισότητας των φύλων, της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της παροχής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και της ασφάλισης.*

5. ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΤΗΣ ΕΚΕ

Η ΕΚΕ συνδέεται με ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Αυτό ισχύει ιδίως όταν μια επιχείρηση λειτουργεί σε διάφορες χώρες και οφείλει να προσαρμόσει τις δραστηριότητές της στις συγκεκριμένες συνθήκες που επικρατούν στις χώρες αυτές. Η ποικιλομορφία αυτή συνετέλεσε στη δημιουργία ενός εντυπωσιακού πλούτου εθελοντικών πρωτοβουλιών της επιχείρησης, που συχνά περιλαμβάνουν στοιχεία καινοτομίας, αλλά συνεπάγονται και προκλήσεις, όπως είναι η έλλειψη διαφάνειας και συγκρισιμότητας.

Η διαφάνεια είναι ένα από τα κυριότερα στοιχεία της συζήτησης για την ΕΚΕ καθώς βοηθά τις επιχειρήσεις να βελτιώσουν τις πρακτικές και τη συμπεριφορά τους· η διαφάνεια επιτρέπει επίσης στις επιχειρήσεις και σε τρίτους να μετρήσουν τα

αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν⁴. Δείκτες σύγκρισης της ΕΚΕ με τους οποίους μπορεί να μετρηθεί και να συγκριθεί η κοινωνική και περιβαλλοντική επίδοση των επιχειρήσεων είναι χρήσιμοι για να παρέχουν διαφάνεια και να διευκολύνουν την αποτελεσματική και αξιόπιστη συγκριτική αξιολόγηση. Το ενδιαφέρον για τους δείκτες σύγκρισης είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθούν οι κατευθυντήριες γραμμές, οι αρχές και οι κώδικες κατά την τελευταία δεκαετία. Δεν είναι όλα αυτά τα εργαλεία συγκρίσιμα όσον αφορά την έκταση, το σκοπό, την εκτέλεση ή την καταλληλότητα για συγκεκριμένες επιχειρήσεις, τομείς ή βιομηχανίες. Δεν καλύπτουν την ανάγκη για πραγματική διαφάνεια σχετικά με την κοινωνική και περιβαλλοντική επίδοση της επιχείρησης. Καθώς οι προοπτικές για την ΕΚΕ καθορίζονται καλύτερα, χρειάζεται μια ορισμένη σύγκλιση των εννοιών, των μέσων και των πρακτικών, που θα αυξήσουν τη διαφάνεια χωρίς να καταπνίξουν την καινοτομία και θα προσφέρουν πλεονεκτήματα σε όλες τις πλευρές. Οι δείκτες σύγκρισης της ΕΚΕ πρέπει να στηριχθούν σε βασικές αξίες και σε διεθνώς αποδεκτά εργαλεία, όπως είναι οι βασικοί κανόνες εργασίας της ΔΟΕ και οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις.

Αρχίζουν να εμφανίζονται αρκετές διεθνείς πρωτοβουλίες εκ μέρους των ενδιαφερόμενων μερών, οι οποίες προωθούνται από τις δυνάμεις της αγοράς, και επιδιώκουν τη σύγκλιση και τη διαφάνεια στον τομέα της ΕΚΕ. Τα κράτη μέλη έχουν αναλάβει διάφορες πρωτοβουλίες για την προώθησή τους, σύμφωνα με τις αντίστοιχες προσεγγίσεις τους όσον αφορά την ΕΚΕ. Η Επιτροπή επιθυμεί να αναλάβει το ρόλο της διευκολύνοντας τη σύγκλιση και τη διαφάνεια στον τομέα της ΕΚΕ, διευκολύνοντας την ανάπτυξη, τη διάδοση και την αποδοχή αυτών των διεθνών πολυμερών πρωτοβουλιών των επιχειρήσεων και των ενδιαφερόμενων μερών.

Είναι επιθυμητή μεγαλύτερη σύγκλιση και διαφάνεια στους εξής τομείς:

- (1) Κώδικες δεοντολογίας,
- (2) Πρότυπα διαχείρισης
- (3) Μέτρηση, υποβολή εκθέσεων και επικύρωση των αποτελεσμάτων
- (4) Επισήμανση
- (5) Κοινωνικά υπεύθυνες επενδύσεις

5.1. Κώδικες δεοντολογίας

Το αυξανόμενο ενδιαφέρον του κοινού για τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο και τα πρότυπα δεοντολογίας της βιομηχανίας ώθησε πολλές επιχειρήσεις, ιδίως εκείνες που παράγουν καταναλωτικά αγαθά, να υιοθετήσουν κώδικες δεοντολογίας που αφορούν τα εργατικά θέματα, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον.

Οι κώδικες δεοντολογίας είναι καινοτομικά και σημαντικά εργαλεία για την προώθηση των θεμελιωδών ανθρωπίνων, εργατικών και περιβαλλοντικών δικαιωμάτων και των πρακτικών κατά της διαφθοράς - ιδίως σε χώρες όπου οι δημόσιες αρχές δεν καταφέρνουν να εφαρμόσουν τα ελάχιστα πρότυπα. Ωστόσο, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι συμπληρώνουν χωρίς να υποκαθιστούν την εθνική

⁴ Η μεγαλύτερη διαφάνεια εμποδίζει επίσης τη χρησιμοποίηση των επιχειρήσεων από το οργανωμένο έγκλημα και από τρομοκρατικές οργανώσεις για τη νομιμοποίηση των εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή την παραγωγή χρήματος προς όφελός τους.

νομοθεσία, τη νομοθεσία της ΕΕ και τη διεθνή νομοθεσία και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις.

Η μεγαλύτερη πρόκληση σε σχέση με τους κώδικες είναι να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή, παρακολούθηση και επαλήθευσή τους. Από την άποψη αυτή, η Επιτροπή προωθεί την ευρεία προσκόλληση των επιχειρήσεων σε κώδικες δεοντολογίας που αναπτύσσονται από διεθνείς οργανισμούς. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην εφαρμογή των κωδίκων σε σχέση με τους εργαζομένους στον παραδοσιακό τομέα εργασιών και τους υπεργολάβους και στις περιοχές ελεύθερου εμπορίου.

Η Επιτροπή πιστεύει ότι οι κώδικες δεοντολογίας πρέπει:

- να στηρίζονται στις θεμελιώδεις συμβάσεις της ΔΟΕ και τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις ως ελάχιστο κοινό πρότυπο αναφοράς·
- να περιλαμβάνουν τους κατάλληλους μηχανισμούς αξιολόγησης και επαλήθευσης της εφαρμογής τους, καθώς και ένα σύστημα συμμόρφωσης·
- να εμπλέκουν τους κοινωνικούς εταίρους και άλλα συναφή ενδιαφερόμενα μέρη που επηρεάζονται από τους κώδικες αυτούς, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στις αναπτυσσόμενες χώρες, κατά την εκπόνηση, εφαρμογή και την παρακολούθησή τους.
- να διαδίδουν την εμπειρία ορθής πρακτικής των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

<i>Η Επιτροπή καλεί το πολυμερές φόρουμ για την ΕΚΕ (βλέπε παρακάτω) να εξετάσει την αποτελεσματικότητα και την αξιοπιστία των υφιστάμενων κωδίκων συμπεριφοράς και τρόπους προώθησης της σύγκλισης σε ευρωπαϊκό επίπεδο.</i>

5.2. Πρότυπα διαχείρισης

Έχοντας να αντιμετωπίσουν ένα διαρκώς ευρύτερο φάσμα πολύπλοκων ζητημάτων σε τομείς όπως οι εργασιακές πρακτικές και οι σχέσεις με τους προμηθευτές, με επιπτώσεις σε ολόκληρη την οργάνωσή τους, οι επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από τον τομέα, το μέγεθος, την ιεραρχική δομή ή την ωριμότητα τους, θα ωφεληθούν από την ένταξη των κοινωνικών και περιβαλλοντικών ζητημάτων στις καθημερινές τους λειτουργίες. Στο πλαίσιο αυτό, τα συστήματα διαχείρισης της ΕΚΕ - όπως τα συστήματα διοίκησης ολικής ποιότητας - θα μπορούσαν να επιτρέψουν στις επιχειρήσεις να έχουν σαφή εικόνα του κοινωνικού και περιβαλλοντικού τους αντικτύπου, να θέσουν ως στόχο τις σημαντικότερες επιπτώσεις τους και να τις διαχειριστούν σωστά.

Το σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS), για παράδειγμα, επιτρέπει την εθελοντική συμμετοχή σε ένα σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης. Είναι ένα σύστημα για επιχειρήσεις και άλλους οργανισμούς που προτίθενται να δεσμευθούν για να αξιολογήσουν, να διαχειριστούν και να βελτιώσουν την περιβαλλοντική και οικονομική τους επίδοση. Επιπλέον, η ενεργητική συμμετοχή των εργαζομένων αποτελεί την κινητήρια δύναμη του EMAS και συνεισφέρει στην κοινωνική διαχείριση των οργανισμών.

Η Επιτροπή θα προωθήσει την εισαγωγή του EMAS ως εργαλείο της ΕΚΕ και θα διερευνήσει τη δυνατότητα εφαρμογής της προσέγγισης του EMAS για να αντιμετωπίσει την κοινωνική επίδοση των επιχειρήσεων και άλλων οργανισμών. Καλεί το πολυμερές φόρουμ για την ΕΚΕ (βλέπε παρακάτω) να εξετάσει το ζήτημα αυτό.

5.3. Μέτρηση, υποβολή εκθέσεων και επικύρωση των αποτελεσμάτων (assurance)

Την τελευταία δεκαετία, διαρκώς περισσότερες επιχειρήσεις άρχισαν να δημοσιεύουν πληροφορίες σχετικά με την κοινωνική και περιβαλλοντική τους επίδοση. Η δημοσίευση στις εκθέσεις του "τριπλού αποτελέσματος" βάσει οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών δεικτών αναδύεται ως ορθή πρακτική. Σε αυτό το πρώιμο στάδιο πειραματισμού, η ευελιξία μπορεί να εξασφαλίσει ότι η υποβολή εκθέσεων είναι κατάλληλη για την κάθε μεμονωμένη επιχείρηση. Ωστόσο, μεγαλύτερη ομοφωνία σχετικά με το είδος των πληροφοριών που πρέπει να αποκαλύπτονται, τη μορφή των εκθέσεων, τους χρησιμοποιούμενους δείκτες και την αξιοπιστία της διαδικασίας αξιολόγησης και ελέγχου θα επέτρεπε μια πιο χρήσιμη συγκριτική αξιολόγηση και ανακοίνωση της επίδοσης των επιχειρήσεων σε συγκεκριμένους τομείς και για επιχειρήσεις παρόμοιου μεγέθους. Οι κατευθυντήριες γραμμές που ανέπτυξε η πρωτοβουλία για την υποβολή εκθέσεων σε παγκόσμιο επίπεδο (Global Reporting Initiative - GRI) αποτελούν ένα καλό παράδειγμα κατευθυντήριων γραμμών για την υποβολή εκθέσεων που θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση αυτής της ομοφωνίας.

Η έκθεση Gyllenhammar για τη “Διαχείριση της αλλαγής” αναφέρθηκε στην ανάγκη, οι κοινωνικές εκθέσεις να συντάσσονται ύστερα από διαβούλευση με τους εκπροσώπους των εργαζομένων και να περιέχουν διαρθρωμένες πληροφορίες σχετικά με πρακτικές και πολιτικές που σχετίζονται με την απασχόληση και τις συνθήκες εργασίας.

Στην ανακοίνωσή της περί της στρατηγικής της ΕΕ για την αειφόρο ανάπτυξη (15/5/2001), η Επιτροπή κάλεσε όλες τις εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρείες, με προσωπικό άνω των 500 ατόμων, να δημοσιεύσουν ένα "τριπλό αποτέλεσμα" στις ετήσιες εκθέσεις τους προς τους μετόχους το οποίο να μετρά τις επιδόσεις τους με βάση οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια.⁵

Η Επιτροπή καλεί το πολυμερές φόρουμ για την ΕΚΕ (βλέπε παρακάτω) να αναπτύξει κοινώς αποδεκτές κατευθυντήριες γραμμές και κριτήρια μέτρησης, υποβολής εκθέσεων και επικύρωσης των αποτελεσμάτων ως τα μέσα του 2004.

5.4. Επισήμανση

Το δικαίωμα των καταναλωτών για πληροφόρηση θεμελιώνεται στη συνθήκη ΕΕ. Οι πληροφορίες πρέπει να είναι ακριβείς και προσιτές για να είναι χρήσιμες στους καταναλωτές. Καθώς οι καταναλωτές εκφράζουν διαρκώς περισσότερο την προτίμησή τους προς κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνα προϊόντα και υπηρεσίες, η πρόσβαση σε συναφείς πληροφορίες σχετικά με τις κοινωνικές και

⁵ Στην πρόσφατη πρόταση για τον εκσυγχρονισμό της τέταρτης (78/660/ΕΟΚ) και της έβδομης (83/349/ΕΟΚ) οδηγίας του Συμβουλίου, που εγκρίθηκε στις 28 Μαΐου 2002 ως COM(2002)259, η Επιτροπή πρότεινε τροποποιήσεις των οδηγιών αυτών για την προώθηση της συμπερίληψης, στην ετήσια έκθεση, πληροφοριών μη οικονομικής φύσης που σχετίζονται με την κατανόηση της επίδοσης της επιχείρησης και της θέσης της κατά τη λήξη του έτους - δηλαδή η ετήσια έκθεση δεν πρέπει να περιορίζεται στις οικονομικές απόψεις της επίδοσης ή τη θέση κατά τη λήξη του έτους.

περιβαλλοντικές συνθήκες παραγωγής είναι εξαιρετικά σημαντική για να τους βοηθήσει να κάνουν ενημερωμένες επιλογές. Οι πληροφορίες αυτές διατίθενται σε διάφορες μορφές και από διάφορες πηγές, που περιλαμβάνουν τους ισχυρισμούς του παραγωγού, πληροφορίες από οργανώσεις των καταναλωτών και επισήμανση που έχει επαληθευθεί από τρίτους.

Η τήρηση κοινώς αποδεκτών κριτηρίων για τη διατύπωση και την αξιολόγηση κοινωνικών και περιβαλλοντικών ισχυρισμών αυτοδηλωτικού χαρακτήρα θα συνεισφέρει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αξιοπιστίας των ισχυρισμών αυτών. Η παρακολούθηση των ισχυρισμών από τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη είναι απαραίτητη. Η Επιτροπή ολοκληρώνει κατευθυντήριες γραμμές για τη διατύπωση και αξιολόγηση περιβαλλοντικών αυτοδηλωτικών ισχυρισμών από τους παραγωγούς ή τους διανομείς, με βάση το πρότυπο ISO 14021:1999 και με στόχο την πρόληψη των παραπλανητικών ισχυρισμών και την ενθάρρυνση των σωστών.

Οι καταναλωτές λαμβάνουν επίσης πληροφορίες από προγράμματα αναγνώρισης, όπως είναι η αναφορά των βραβείων ή επάθλων, η επισήμανση, κτλ., που προσδιορίζουν τις ορθές πρακτικές για συγκεκριμένα θέματα. Το οικολογικό σήμα της ΕΕ⁶ καθώς και οι πρωτοβουλίες του θεμιτού εμπορίου και του εμπορίου με δεοντολογικά κριτήρια και της επισήμανσης αποτελούν παραδείγματα συστημάτων επισήμανσης των προϊόντων που επαληθεύονται από τρίτους. Ωστόσο, διατίθενται μόνο για ένα περιορισμένο φάσμα κατηγοριών προϊόντων. Για τα περισσότερα καταναλωτικά προϊόντα, η πρόσβαση στις σχετικές κοινωνικές και περιβαλλοντικές πληροφορίες δεν είναι εύκολη.

Τα κινήματα του εμπορίου με δεοντολογικά κριτήρια και του θεμιτού εμπορίου ευθυγραμμίζονται τώρα με κοινές πρωτοβουλίες με στόχο την ανάπτυξη διαφανών και επαληθεύσιμων κριτηρίων επισήμανσης και πιστοποίησης. Η Επιτροπή επικροτεί τις προσπάθειες αυτές καθώς και τον ορθολογισμό τις υφιστάμενης επισήμανσης με πρωτοβουλίες όπως το νέο σήμα θεμιτού εμπορίου που δρομολόγησαν οι διεθνείς οργανώσεις επισήμανσης θεμιτού εμπορίου (FLO) και θα εξετάσει την ανάγκη λήψης περαιτέρω μέτρων για την προώθηση του θεμιτού εμπορίου και του εμπορίου με δεοντολογικά κριτήρια.

Η συμμετοχή σε προγράμματα επισήμανσης πρέπει να είναι εθελοντική. Τα σήματα πρέπει να χρησιμοποιούνται με τρόπο αντικειμενικό, διαφανή, αξιόπιστο και χωρίς διακρίσεις, σεβόμενα τις διεθνείς υποχρεώσεις της ΕΕ και τους ισχύοντες κανόνες σχετικά με τον ανταγωνισμό. Οι βασικές εργασιακές συμβάσεις της ΔΟΕ πρέπει να αποτελούν το ελάχιστο σημείο αναφοράς για παρόμοια συστήματα. Η ΕΕ υποστηρίζει το έργο της ΔΟΕ σε σχέση με ιδιωτικές εθελοντικές πρωτοβουλίες.

Διδάσκοντας την πρακτική της πραγματοποίησης ενημερωμένων επιλογών προϊόντων, η εκπαίδευση θα μπορούσε να βοηθήσει στην ανάπτυξη καλύτερης κατανόησης της ανάγκης για κοινωνικά υπεύθυνα προϊόντα και υπηρεσίες.

⁶

Το οικολογικό σήμα της ΕΕ (“το λουλούδι”) χορηγείται σε προϊόντα με την υψηλότερη περιβαλλοντική ποιότητα. Το λουλούδι είναι διαφανές και αξιόπιστη επισήμανση καθώς η συμμόρφωση με τα κριτήρια βεβαιώνεται, επαληθεύεται και παρακολουθείται από έναν ανεξάρτητο τρίτο. Ο καταναλωτής μπορεί να είναι βέβαιος ότι το προϊόν που φέρει την επισήμανση είναι ένα από τα καλύτερα όσον αφορά την περιβαλλοντική του επίδοση.

Στη νέα της στρατηγική για την πολιτική για τους καταναλωτές από το 2002 έως το 2006, η Επιτροπή δεσμεύτηκε να εξετάσει τα υφιστάμενα ιδιωτικά προγράμματα επισήμανσης, όπως είναι η επισήμανση των προϊόντων βιολογικής παραγωγής, θεμιτού εμπορίου και μέτρων ΕΚΕ, για να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητά τους και την ανάγκη περαιτέρω μέτρων για την επίτευξη των στόχων της διαφάνειας και της ενημέρωσης των καταναλωτών με στόχο την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης.

Η Επιτροπή καλεί το πολυμερές φόρουμ για την ΕΚΕ (βλέπε παρακάτω) να επιχειρήσει να καθορίσει κοινώς αποδεκτές κατευθυντήριες γραμμές για τα προγράμματα επισήμανσης που να υποστηρίζουν τις βασικές συμβάσεις της ΔΟΕ και τα περιβαλλοντικά πρότυπα.

5.5. Κοινωνικά υπεύθυνες επενδύσεις (SRI)

Για να συνεισφέρουν οι κοινωνικά υπεύθυνες επενδύσεις (SRI) στην προώθηση της ΕΚΕ, είναι απαραίτητο να αναπτυχθούν από οργανισμούς αξιολόγησης φερεγγυότητας - ανεξάρτητους συμβούλους ή τα τμήματα SRI των τραπεζών επενδύσεων - κριτήρια και δείκτες που να προσδιορίζουν τους παράγοντες ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος και επιχειρηματικής επιτυχίας των κοινωνικά υπεύθυνων επιχειρήσεων.

Με σκοπό την αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με ζητήματα των SRI, αρκετά κράτη μέλη έχουν ήδη υιοθετήσει νομοθεσία που απαιτεί από τα ασφαλιστικά ταμεία να αποκαλύπτουν εάν και πώς λαμβάνουν υπόψη τους κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς και δεοντολογικούς παράγοντες στις επενδυτικές τους αποφάσεις. Αν και η νομοθεσία αυτή δεν υποχρεώνει τους διαχειριστές μετοχών των ασφαλιστικών ταμείων να υιοθετήσουν τις πολιτικές των SRI, αυξάνει τη διαφάνειά τους σχετικά με το θέμα αυτό. Καθώς τα ασφαλιστικά ταμεία αρχίζουν να ζητούν περισσότερες πληροφορίες από τις επιχειρήσεις στις οποίες επενδύουν, οι επιχειρήσεις αυτές αναγνωρίζουν το πλεονέκτημα που τους προσφέρει η δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με την κοινωνική και περιβαλλοντική τους επίδοση.

Οι δηλώσεις για εισαγωγή χρεογράφων και τα ενημερωτικά δελτία και οι προσκλήσεις για εγγραφή που εκδίδονται τη στιγμή της εισαγωγής στο χρηματιστήριο, μπορεί να αποτελέσουν άλλη μία χρήσιμη πηγή πληροφοριών σχετικά με τους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς κινδύνους που επιτρέπουν στον πιθανό επενδυτή να αξιολογήσει τους συνολικούς κινδύνους που συνδέονται με μια επιχείρηση.

Η Επιτροπή καλεί τα συνταξιοδοτικά προγράμματα των εργαζομένων και τις εταιρίες χαρτοφυλακίου επενδύσεων να αποκαλύπτουν εάν και πώς λαμβάνουν υπόψη τους κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς και δεοντολογικούς παράγοντες στις επενδυτικές τους αποφάσεις.

Η Επιτροπή ενθαρρύνει πρωτοβουλίες που έχουν στόχο πρακτικές παρακολούθησης και συγκριτικής αξιολόγησης των ασφαλιστικών ταμείων και των εταιρειών χαρτοφυλακίου επενδύσεων (retail investment funds) σε σχέση με την ΕΚΕ και υπέρ αυτής, και καλεί το πολυμερές φόρουμ για την ΕΚΕ (βλέπε παρακάτω) να εξετάσει εάν θα μπορούσε να θεσπιστεί μια κοινή προσέγγιση της ΕΕ.

6. ΔΡΟΜΟΛΟΓΗΣΗ ΕΝΟΣ ΠΟΛΥΜΕΡΟΥΣ ΦΟΡΟΥΜ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΕ

Το προηγούμενο κεφάλαιο προσδιόρισε ορισμένους τομείς (κώδικες δεοντολογίας· πρότυπα διαχείρισης· μέτρηση, υποβολή εκθέσεων και εγγυήσεις· επισημάνση· και κοινωνικά υπεύθυνες επενδύσεις) όπου είναι επιθυμητή μεγαλύτερη σύγκλιση και διαφάνεια για να προωθηθεί περαιτέρω η ανάπτυξη πρακτικών ΕΚΕ σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με βάση ευρωπαϊκές αξίες, και για να διευκολύνει τη συνεισφορά της στο στρατηγικό στόχο της ΕΕ όπως καθορίστηκε στη Σύνοδο της Λισσαβώνας για το 2010.

Κοινές προσεγγίσεις και κοινές λύσεις για όλους μπορεί να μην είναι δυνατές σε όλους τους τομείς, καθώς η ΕΚΕ είναι ρευστή έννοια και τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν επίσης διαφορετικά και συχνά αλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα. Ωστόσο, όπου αυτό είναι δυνατόν, μπορεί να χρησιμοποιηθεί μια δομημένη προσέγγιση που στηρίζεται στην συνεργασία ανάμεσα στις επιχειρήσεις και τα διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη τους, όπως περιγράφεται στο πράσινο βιβλίο, για να αξιοποιήσει την πρακτική εμπειρία, να επιτύχει ομοφωνία και να προωθήσει την καινοτομία.

Η επιτυχία της ΕΕ στην προώθηση της ΕΚΕ εξαρτάται τελικά από τη γενική “αποδοχή” των αρχών της ΕΚΕ από τις επιχειρήσεις, τους κοινωνικούς εταίρους, την κοινωνία των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων των καταναλωτών, και από τις δημόσιες αρχές, συμπεριλαμβανομένων των τρίτων χωρών, η οποία πρέπει να βασίζεται στην εκτεταμένη συνεργασία με τους εκπροσώπους ολόκληρης της κοινωνίας. Η εμπλοκή όλων των ενδιαφερόμενων μερών είναι πολύ σημαντική για να εξασφαλιστεί η αποδοχή και η αξιοπιστία της ΕΚΕ και η καλύτερη συμμόρφωση με τις αρχές της. Στις απαντήσεις τους στο πράσινο βιβλίο, αρκετοί ανταποκρινόμενοι κάλεσαν την Επιτροπή να διευκολύνει το διάλογο ανάμεσα στις επιχειρήσεις και τα ενδιαφερόμενα μέρη τους.

Επομένως, η Επιτροπή προτείνει να δημιουργηθεί ένα πολυμερές φόρουμ της ΕΕ σχετικά με την ΕΚΕ (πολυμερές φόρουμ για την ΕΚΕ) με σκοπό την προώθηση της διαφάνειας και της σύγκλισης των πρακτικών και εργαλείων της ΕΚΕ:

- μέσω της ανταλλαγής εμπειρίας και ορθών πρακτικών μεταξύ των φορέων σε επίπεδο ΕΕ·
- συγκεντρώνοντας τις υπάρχουσες πρωτοβουλίες εντός της ΕΕ και επιδιώκοντας την καθιέρωση μιας κοινής προσέγγισης της ΕΕ και κατευθυντήριων αρχών, καθώς και ως βάση του διαλόγου στα διεθνή φόρουμ και με τις τρίτες χώρες·
- εντοπίζοντας και διερευνώντας τομείς όπου απαιτείται συμπληρωματική δράση σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το προτεινόμενο φόρουμ, του οποίου θα προεδρεύει η Επιτροπή, θα συγκεντρώνει 40 περίπου αντιπροσωπευτικές ευρωπαϊκές οργανώσεις εργοδοτών, εργαζομένων, καταναλωτών και της κοινωνίας των πολιτών καθώς και επαγγελματικούς συλλόγους και δίκτυα επιχειρήσεων. Η Επιτροπή θα επιδιώξει να εξασφαλίσει ισόρροπη εκπροσώπηση των ενδιαφερόμενων μερών. Τα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ θα προσκληθούν με καθεστώς παρατηρητή.

Προβλέπεται μια δομή δύο επιπέδων:

- δύο συνεδριάσεις ολομέλειας του φόρουμ - σε πολιτικό επίπεδο - ετησίως, για να συμφωνούνται οι ευρείες κατευθυντήριες γραμμές, οι εσωτερικοί κανονισμοί και το πρόγραμμα εργασίας, και να αξιολογείται η πρόοδος·
- θεματικές συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης, με πιο περιορισμένη σύνθεση που θα καθορίζεται από το ίδιο το φόρουμ, για την εφαρμογή του προγράμματος εργασίας. Ανάλογα με τα συγκεκριμένα ζητήματα που συζητούνται, η συμμετοχή σε αυτές τις συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης πρέπει να περιλαμβάνει τα συναφή ενδιαφερόμενα μέρη και τους εμπειρογνώμονες, καθώς και τη χρήση του διαδικτύου για την αναζήτηση απόψεων και συνεισφορών, εκεί όπου το κόστος εμποδίζει την άμεση συμμετοχή. Επίσης, θα εξασφαλίζεται η συμμετοχή των αναπτυσσόμενων χωρών.

Μια οργανωτική επιτροπή που θα περιλαμβάνει εκπροσώπους της Επιτροπής και των κορυφαίων συμμετεχόντων οργανισμών θα είναι υπεύθυνη για την καθημερινή διαχείριση του φόρουμ.

Η ημερήσια διάταξη, τα έγγραφα που συζητούνται και τα αποτελέσματα των συζητήσεων στρογγυλής τραπέζης για την ΕΚΕ θα δημοσιεύονται στον ιστοχώρο Europa. Οι δραστηριότητες του φόρουμ θα υποστηρίζονται από τους υφιστάμενους οικονομικούς, ανθρώπινους και διοικητικούς πόρους της Επιτροπής.

Η Επιτροπή καλεί το πολυμερές φόρουμ για την ΕΚΕ να ασχοληθεί με τα εξής ζητήματα και, εάν είναι δυνατόν, να συμφωνήσει ως τα μέσα του 2004 σε σχετικές κατευθυντήριες αρχές:

- τη σχέση ανάμεσα στην ΕΚΕ και στην ανταγωνιστικότητα (οικονομικά επιχειρήματα)·
- τη συνεισφορά της ΕΚΕ στη βιώσιμη ανάπτυξη, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες, και στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις πολιτικές·
- απόψεις που αφορούν ειδικά τις ΜΜΕ (εργαλεία, πρακτικές προετοιμασίας/καθοδήγησης από μεγάλες επιχειρήσεις, απόψεις της αλυσίδας εφοδιασμού)·
- την αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία των κωδίκων δεοντολογίας, που θα βασιστούν σε διεθνώς αποδεκτές αρχές, ιδιαίτερα στις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις·
- την ανάπτυξη κοινώς αποδεκτών κατευθυντήριων γραμμών και κριτηρίων για τη μέτρηση, την υποβολή εκθέσεων και την επικύρωση των αποτελεσμάτων της ΕΚΕ·
- τον ορισμό κοινώς αποδεκτών κατευθυντήριων γραμμών για τα προγράμματα επισήμανσης, που υποστηρίζουν τις βασικές συμβάσεις εργασίας και τα περιβαλλοντικά πρότυπα της ΔΟΕ·
- την διάδοση των πολιτικών SRI των συνταξιοδοτικών ταμείων και των εταιριών χαρτοφυλακίου επενδύσεων (retail funds).

Το φόρουμ μπορεί να εντοπίσει και άλλα ζητήματα που χρειάζεται να εξεταστούν.

Το πολυμερές φόρουμ για την ΕΚΕ καλείται να παρουσιάσει, ως το καλοκαίρι του 2004, έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με το έργο του, η οποία θα προβεί σε αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του, θα αποφασίσει σχετικά με το μέλλον του και θα εξετάσει εάν κάποια άλλη πρωτοβουλία, που εμπλέκει ιδιαίτερα τις επιχειρήσεις και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, είναι κατάλληλη για την περαιτέρω προώθηση της ΕΚΕ.

7. ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΚΕ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Στο πλαίσιο της στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη που εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση στη σύνοδο κορυφής του Γκέτεμποργκ τον Ιούνιο του 2001, και του Χάρτη των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που διακηρύχθηκε στη Νίκαια το Δεκέμβριο του 2000, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεσμεύθηκε να ενσωματώσει πλήρως τα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα καθώς και τα θεμελιώδη δικαιώματα συμπεριλαμβανομένων των βασικών κανόνων εργασίας, και της ισότητας των φύλων στις πολιτικές και στις ενέργειές της, με τον δέοντα σεβασμό τόσο προς τις εσωτερικές όσο και προς τις εξωτερικές τους διαστάσεις.

Οι πρακτικές της ΕΚΕ μπορούν να συνεισφέρουν στους στόχους των πολιτικών της ΕΕ, ιδίως στη βιώσιμη ανάπτυξη, συμπληρώνοντας τα υφιστάμενα εργαλεία πολιτικής όπως είναι οι εμπορικές και οι αναπτυξιακές συμφωνίες.

Για να εξασφαλίσει τη συνέπεια των πολιτικών της ΕΕ, η Επιτροπή έχει δεσμευθεί:

- να προωθήσει περαιτέρω την ενσωμάτωση των αρχών της ΕΚΕ στις πολιτικές της, όπου αυτό ενδείκνυται·*
- να δημοσιεύσει μια έκθεση για την ΕΚΕ το 2004, σχετικά με το έργο του πολυμερούς φόρουμ για την ΕΚΕ και τα αποτελέσματα που θα έχουν επιτευχθεί ως τότε, καθώς και για την ενσωμάτωση της ΕΚΕ σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ·*
- να συστήσει μια διυπηρεσιακή ομάδα για την ΕΚΕ εντός της Επιτροπής, για να ανταλλάσσει πληροφορίες και να εξασφαλίζει τη συνέπεια των ενεργειών της Επιτροπής στον τομέα της ΕΚΕ.*

7.1. Πολιτική για την απασχόληση και τις κοινωνικές υποθέσεις

Εντός των επιχειρήσεων η ΕΚΕ συνδέεται με την ποιοτική απασχόληση, τη δια βίου μάθηση, την πληροφόρηση, τη γνωμοδότηση και τη συμμετοχή των εργαζομένων, την ισότητα των ευκαιριών, την ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες, την πρόβλεψη της βιομηχανικής αλλαγής και την αναδιάρθρωση. Ο κοινωνικός διάλογος θεωρείται ένα ισχυρό εργαλείο για την αντιμετώπιση θεμάτων που σχετίζονται με την απασχόληση.

Η απασχόληση και η κοινωνική πολιτική ενσωματώνουν τις αρχές της ΕΚΕ, ιδίως με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση, μια πρωτοβουλία για την κοινωνικά υπεύθυνη αναδιάρθρωση, την ευρωπαϊκή στρατηγική για την κοινωνική ενσωμάτωση, πρωτοβουλίες για την προώθηση της ισότητας και του πλουραλισμού στο χώρο εργασίας, τη στρατηγική της ΕΕ για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και την στρατηγική για την υγεία και την ασφάλεια.

Στο έγγραφο της "Πρόληψη και διαχείριση της αλλαγής: μια δυναμική προσέγγιση των κοινωνικών απόψεων της αναδιάρθρωσης των επιχειρήσεων", η Επιτροπή υπογράμμισε ότι ο σωστός συνυπολογισμός και η αντιμετώπιση του κοινωνικού αντικτύπου της αναδιάρθρωσης συμβάλλει στην αποδοχή της και αυξάνει τις θετικές της δυνατότητες. Η Επιτροπή κάλεσε τους κοινωνικούς εταίρους να εκφράσουν τη γνώμη τους όσον αφορά τη χρησιμότητα της καθιέρωσης σε κοινοτικό επίπεδο ορισμένων αρχών δράσης, που θα υποστηρίζουν τις ορθές πρακτικές των επιχειρήσεων σε περιπτώσεις αναδιάρθρωσης.

Στην ανακοίνωσή της "Προσαρμογή στις αλλαγές της εργασίας και της κοινωνίας: μια νέα κοινοτική στρατηγική υγείας και ασφάλειας κατά την εργασία 2002–2006"⁷, η Επιτροπή εξέφρασε την πρόθεσή της να ενθαρρύνει εργαλεία που προωθούν καινοτομικές προσεγγίσεις, να ενθαρρύνει τις διάφορες πλευρές να "προχωρήσουν περισσότερο" και να εμπλέξει όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη στην υλοποίηση των γενικών στόχων της στρατηγικής αυτής, ιδιαίτερα στους νέους τομείς που δεν προσφέρονται για κανονιστική προσέγγιση.

Είναι σημαντικό η ΕΚΕ να αντανakλά τις καθιερωμένες κοινωνικές αλλαγές, όπως είναι η αυξανόμενη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας. Οι στρατηγικές που προσαρμόζουν τις διαρθρωτικές αλλαγές και μεταβάλλουν το περιβάλλον εργασίας, έτσι ώστε να δημιουργήσουν πιο ίσους όρους για τα δύο φύλα, αναγνωρίζοντας την πολύτιμη συνεισφορά των γυναικών, θα ωφελήσουν την κοινωνία καθώς και την ίδια την επιχείρηση.

Το Ευρωπαϊκό έτος των ατόμων με ειδικές ανάγκες 2003 παρέχει την ευκαιρία στις επιχειρήσεις να ανταλλάξουν εμπειρίες σχετικά με πρακτικές και στρατηγικές της ΕΚΕ και να αναλάβουν κοινωνικά υπεύθυνη δράση για την προώθηση των ίσων ευκαιριών απασχόλησης των ατόμων με ειδικές ανάγκες, την ανάπτυξη προϊόντων σχεδιασμένων για όλους καθώς και τη βελτίωση της πρόσβασης σε βοηθητικές τεχνολογίες.

7.2. Επιχειρηματική πολιτική

Μόνον οι ανταγωνιστικές και κερδοφόρες επιχειρήσεις είναι ικανές να συμβάλλουν μακροπρόθεσμα στη βιώσιμη ανάπτυξη δημιουργώντας πλούτο και θέσεις εργασίας χωρίς να διακυβεύουν τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανάγκες της κοινωνίας. Πράγματι, μόνον οι κερδοφόρες επιχειρήσεις είναι βιώσιμες και έχουν περισσότερες δυνατότητες να υιοθετήσουν ή να αναπτύξουν υπεύθυνες πρακτικές.

Ο ρόλος της επιχειρηματικής πολιτικής είναι να συμβάλει στη δημιουργία ενός επιχειρηματικού περιβάλλοντος, που υποστηρίζει το στόχο της Λισσαβώνας να γίνουμε η δυναμικότερη οικονομία της γνώσης ανά την υφήλιο, καθώς και την επιχειρηματικότητα και τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Στόχος της είναι να εξασφαλίσει μια ισορροπημένη προσέγγιση της βιώσιμης ανάπτυξης, που μεγιστοποιεί τη συνεργία ανάμεσα στην οικονομική, την κοινωνική και την περιβαλλοντική της διάσταση.

Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο είναι ότι ενισχύει τις επιχειρήσεις να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητά τους και να αντεπεξέλθουν στις προκλήσεις της μετάβασης στην

⁷

COM(2002) 118 τελικό

οικονομία της γνώσης. Η επιχειρηματική πολιτική εστιάζει ιδιαίτερα στις ΜΜΕ και την υπεύθυνη επιχειρηματικότητα, όπου πραγματοποιούνται σχέδια με τα κράτη μέλη για να εντοπιστούν ορθές πρακτικές πολιτικής και υποστήριξης. Οι προτεραιότητες για την περαιτέρω δράση εστιάζουν, μεταξύ άλλων, στην έρευνα για τον αντίκτυπο της ΕΚΕ και της βιώσιμης ανάπτυξης στην επίδοση των επιχειρήσεων, σε ζητήματα που αφορούν συγκεκριμένους βιομηχανικούς κλάδους (τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας, τουρισμός, υπηρεσίες, κοινωνική οικονομία), στην ΕΚΕ και στην καινοτομία και στη διαχείριση των άυλων στοιχείων του ενεργητικού των επιχειρήσεων.

7.3. Περιβαλλοντική πολιτική

Οι περιβαλλοντικές απαιτήσεις εξελίχθηκαν, κατά την τελευταία 25ετία, σε σημείο που απέκτησαν οριζόντια φύση και εφαρμόζονται σε όλες τις κοινοτικές πολιτικές, όπως υποδεικνύει το άρθρο 6 της συνθήκης ΕΚ. Ταυτόχρονα, η ΕΚΕ περιλαμβάνει ορθές και καινοτόμες περιβαλλοντικές αρχές. Η εμπειρία μας δείχνει ότι οι επιχειρήσεις που ακολουθούν ορθά περιβαλλοντικά πρότυπα, είναι, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, πιο ανταγωνιστικές στη διεθνή αγορά, καθώς τα περιβαλλοντικά πρότυπα προωθούν την καινοτομία και τον εκσυγχρονισμό των διαδικασιών και των προϊόντων και οδηγούν σε πιο καθαρές τεχνολογίες. Ίσως να ισχύει και το αντίστροφο, δηλαδή οι διεθνώς ανταγωνιστικές επιχειρήσεις να είναι πιο ικανές να επενδύσουν σε νεώτερες, πιο αποδοτικές και πιο καθαρές τεχνολογίες.

Ο ρόλος των επιχειρήσεων στην προώθηση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας είναι ένα από τα σπουδαιότερα ζητήματα του δού προγράμματος περιβαλλοντικής δράσης που εγκρίθηκε πρόσφατα, και συνεχίζει αρκετές κοινοτικές ενέργειες που αφορούσαν διάφορες διαστάσεις της ευθύνης των επιχειρήσεων στον περιβαλλοντικό τομέα.

- Το προαναφερθέν σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου (EMAS) προωθεί συνεχείς βελτιώσεις στην περιβαλλοντική επίδοση των βιομηχανικών δραστηριοτήτων, δεσμεύοντας τις επιχειρήσεις να αξιολογούν και να βελτιώνουν την περιβαλλοντική τους επίδοση.
- Η Επιτροπή υποστηρίζει επίσης ενεργά την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για την οικολογική αποδοτικότητα (European Eco-Efficiency Initiative - EEI), μια πρωτοβουλία του παγκόσμιου συμβουλίου επιχειρήσεων για τη βιώσιμη ανάπτυξη και των Ευρωπαίων εταίρων για το περιβάλλον, που στοχεύει στην ένταξη της οικολογικής αποδοτικότητας σε όλες τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και στη βιομηχανική και οικονομική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).
- Η σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη λογιστική καταχώρηση, την εκτίμηση και τη γνωστοποίηση των περιβαλλοντικών πτυχών στους ετήσιους λογαριασμούς και τις ετήσιες εκθέσεις των εταιριών έχει καθορίσει κοινοτικά πρότυπα προκειμένου να παράγει αξιόπιστες, συγκρίσιμες και χρήσιμες πληροφορίες για την περιβαλλοντική επίδοση των επιχειρήσεων.
- Στην ανακοίνωσή της "Η περιβαλλοντική τεχνολογία στην υπηρεσία της αειφόρου ανάπτυξης"⁸, η Επιτροπή υπογράμμισε τη σημασία των

περιβαλλοντικών τεχνολογιών, και την ικανότητά τους να συμβάλουν τόσο στην κερδοφορία μεμονωμένων επιχειρήσεων όσο και στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Ιδιαίτερα, η χρήση καθαρότερων 'ολοκληρωμένων' τεχνολογιών συνδέεται συχνά με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα της διαδικασίας και μπορεί να εξοικονομήσει χρήματα για την επιχείρηση χάρη στη μεγαλύτερη αποδοτικότητα των πόρων, τη μείωση των αποβλήτων, κτλ. Η ανακοίνωση παρέχει σαφείς οδηγίες για δράση στις επιχειρήσεις που επιθυμούν να βελτιώσουν την περιβαλλοντική τους επίδοση. Η Επιτροπή σκοπεύει να ασχοληθεί με το θέμα αυτό στο πλαίσιο του προσεχούς σχεδίου δράσης για την προώθηση των οικολογικών τεχνολογιών.

Στο πλαίσιο των στρατηγικών τους για την ΕΚΕ, οι επιχειρήσεις καλούνται να υιοθετήσουν τις παραπάνω αρχές και προσεγγίσεις. Το EMAS μπορεί να αποτελέσει σημαντικό εργαλείο για την εφαρμογή τους.

7.4. Πολιτική για τους καταναλωτές

Η ΕΚΕ προέκυψε εν μέρει ως απάντηση στις απαιτήσεις και τις προσδοκίες των καταναλωτών. Οι καταναλωτές, μέσω της αγοραστικής συμπεριφοράς τους, απαιτούν διαρκώς περισσότερη ενημέρωση και διαβεβαιώσεις ότι τα γενικότερα συμφέροντά τους, όπως είναι οι περιβαλλοντικές και κοινωνικές ανησυχίες, λαμβάνονται υπόψη. Οι επιχειρήσεις ενδιαφέρονται διαρκώς περισσότερο για τις απαιτήσεις αυτές, τόσο για να διατηρήσουν τους πελάτες τους, όσο και για να προσελκύσουν νέους.

Οι καταναλωτές και οι οργανώσεις που τους εκπροσωπούν παίζουν επομένως σημαντικό ρόλο στην εξέλιξη της ΕΚΕ. Για να εξακολουθήσει επομένως η ΕΚΕ να εξυπηρετεί το σκοπό της, χρειάζεται να δημιουργηθούν ισχυροί δίαυλοι επικοινωνίας ανάμεσα στις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές⁹.

Όσον αφορά τις θεμιτές εμπορικές πρακτικές, η Επιτροπή διαβουλεύεται τώρα με τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τις λεπτομέρειες μιας πιθανής οδηγίας πλαισίου που θα εναρμονίζει τους εθνικούς κανόνες για τις θεμιτές εμπορικές πρακτικές (διαφήμιση, επιθετικό μάρκετινγκ, εξυπηρέτηση του καταναλωτή μετά την πώληση, κτλ.) ανάμεσα στις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές⁹.

7.5. Πολιτική για τις δημόσιες συμβάσεις

Οι κανόνες της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις έχουν κυρίως οικονομική φύση, αλλά πρέπει να τους δούμε και από την άποψη της απαίτησης για βιώσιμη ανάπτυξη του άρθρου 2 της συνθήκης ΕΚ. Η ερμηνευτική ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την κοινοτική νομοθεσία που ισχύει για τις δημόσιες συμβάσεις και τις δυνατότητες ενσωμάτωσης κοινωνικών¹⁰ και περιβαλλοντικών¹¹ ζητημάτων στις δημόσιες συμβάσεις διευκρίνισε τον τρόπο με τον οποίο η κοινοτική νομοθεσία προσφέρει αρκετές δυνατότητες στις αναθέτουσες αρχές που επιθυμούν να ενσωματώσουν κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα στις διαδικασίες για τις δημόσιες συμβάσεις, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα το σεβασμό της αρχής της ορθής χρήσης

⁹ COM(2002) 289 τελικό, COM(2001) 531 τελικό

¹⁰ COM(2001) 566 τελικό της 15.10.2001

¹¹ COM(2001) 274 τελικό της 4.7.2001

των χρημάτων των φορολογούμενων και της ίσης πρόσβασης σε όλους τους προμηθευτές της ΕΕ¹².

Όταν οι δημόσιες συμβάσεις δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των οδηγιών της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, οι αναθέτουσες αρχές είναι γενικά πιο ελεύθερες να ενσωματώσουν κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα στις διαδικασίες τους, αρκεί να είναι σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες και τις αρχές της συνθήκης ΕΚ και τη νομοθεσία των κρατών μελών. Ωστόσο, οι αναθέτουσες αρχές συνήθως δεν γνωρίζουν ποια είναι τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά που θα μπορούσαν να αναζητήσουν σε ένα δεδομένο προϊόν. Για να αντιμετωπιστεί η περιβαλλοντική διάσταση του ζητήματος αυτού οι υπηρεσίες της Επιτροπής εξέδωσαν, το Νοέμβριο του 2001, οδηγίες για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στις δημόσιες συμβάσεις, χρησιμοποιώντας τα κριτήρια του ευρωπαϊκού οικολογικού σήματος. Αρκετές άλλες πρωτοβουλίες στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων και του περιβάλλοντος βρίσκονται σε εξέλιξη. Αυτές περιλαμβάνουν ένα πρακτικό εγχειρίδιο σχετικά με τις οικολογικές δημόσιες συμβάσεις και μια βάση δεδομένων που παρέχει πληροφορίες για τις περιβαλλοντικές απόψεις των κυριότερων προϊόντων και υπηρεσιών για τις επιχειρήσεις και τις αναθέτουσες αρχές."

Η διευκόλυνση της ανταλλαγής εμπειρίας σχετικά με τις δυνατότητες συνυπολογισμού των κοινωνικών πτυχών στις δημόσιες συμβάσεις - όπως περιγράφεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής - θα μπορούσε να χρησιμεύσει στο να ευαισθητοποιηθούν περισσότερο οι αναθέτουσες αρχές.

7.6. Εξωτερική πολιτική, συμπεριλαμβανομένης της αναπτυξιακής πολιτικής και του εμπορίου

Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να προωθήσει πιο αποτελεσματικά την ΕΚΕ σε διεθνές επίπεδο επειδή διαθέτει μια μοναδική σειρά συμφωνιών με τρίτες χώρες και περιφερειακές ομάδες, που περιλαμβάνουν τη συμφωνία Cotonou με τις χώρες της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού. Από το 1994, οι συμφωνίες αυτές ενσωματώνουν μια ρήτρα που ορίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα ως βασικό στοιχείο της συμφωνίας, και χρησιμεύει ως βάση του διαλόγου με τις κυβερνήσεις των τρίτων χωρών σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αυτό περιλαμβάνει την ενθάρρυνση του σεβασμού των βασικών κανόνων εργασίας, που προσφέρει την απαραίτητη υποστήριξη για επιτυχημένες δραστηριότητες ΕΚΕ των επιχειρήσεων που επενδύουν σε αναπτυσσόμενες χώρες.

Η προσέγγιση της ΕΕ στον τομέα αυτό περιγράφηκε στην ανακοίνωση για το ρόλο της ΕΕ στην προώθηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του εκδημοκρατισμού στις τρίτες χώρες¹³ και στην ανακοίνωση για την προαγωγή βασικών κανόνων εργασίας και τη βελτίωση της κοινωνικής διαχείρισης στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης¹⁴. Περιλαμβάνει τη χρήση διμερούς διαλόγου με τις κυβερνήσεις και αναπτυξιακής βοήθειας για τη δημιουργία παραγωγικής ικανότητας και τη χορήγηση επιπλέον εμπορικών κινήτρων στο πλαίσιο του συστήματος γενικευμένων

¹² Επιπλέον, η μη συμμόρφωση με τη σχετική νομοθεσία, δηλαδή στον κοινωνικό ή στον περιβαλλοντικό τομέα, μπορεί να ληφθεί υπόψη από την αναθέτουσα αρχή προκειμένου να εξαιρέσει έναν συμβαλλόμενο από τη συμμετοχή στη σύμβαση.

¹³ COM (2001) 252 τελικό

¹⁴ COM(2001)416

προτιμήσεων (ΣΓΠ) της ΕΕ, στις χώρες που συμμορφώνονται με και εφαρμόζουν ελάχιστα κοινωνικά και περιβαλλοντικά πρότυπα. Το ΣΓΠ προβλέπει επίσης την προσωρινή ανάκλησή τους, όταν οι χώρες διαπράττουν σοβαρές και συστηματικές παραβιάσεις οποιωνδήποτε από τους βασικούς κανόνες εργασίας που αναφέρονται στη διακήρυξη της ΔΟΕ για τις θεμελιώδεις αρχές και τα δικαιώματα στην εργασία.

Η ΕΕ παίζει ρόλο επίσης στην προώθηση του διαλόγου ανάμεσα στην ΕΕ και τις κοινωνίες των πολιτών τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων, και μπορεί να χρησιμοποιήσει το ρόλο της για την περαιτέρω διάδοση της ΕΚΕ. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις, οι οργανώσεις των καταναλωτών, οι υποστηρικτές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και άλλοι μηχανισμοί εποπτείας παίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση και την εξασφάλιση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Με την προώθηση της ανταλλαγής εμπειρίας και ορθών πρακτικών μεταξύ των αντίστοιχων φορέων στην ΕΕ και στις αναπτυσσόμενες χώρες, η ΕΕ μπορεί να συνεισφέρει στην ανάπτυξη της δυνατότητας παρακολούθησης της πρακτικής εφαρμογής των αρχών της ΕΚΕ από τους ξένους και τους εγχώριους επενδυτές. Η συζήτηση αυτή μπορεί επίσης να προωθήσει τη σύγκλιση των προσεγγίσεων. Ενδεχομένως, τα προγράμματα βοήθειας της ΕΚ θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για να υποστηρίξουν αυτό το διάλογο και τη δημιουργία παραγωγικής ικανότητας σε σχέση με την ΕΚΕ.

Η προώθηση του διαλόγου για την ΕΚΕ είναι ιδιαίτερα χρήσιμη στις αναπτυσσόμενες χώρες, όπου η έννοια αυτή δεν είναι πολύ διαδεδομένη, ή όπου αντιμετωπίζεται με καχυποψία ως ένα είδος προστατευτισμού ή τροχοπέδης για τη ροή των επενδύσεων, παρά ως πιθανή ευκαιρία της αγοράς (π.χ. με προγράμματα κοινωνικής επισήμανσης) και ως μέσο προσέλκυσης ξένων άμεσων επενδύσεων. Είναι επίσης χρήσιμο για την ΕΕ να ενθαρρύνει τη συμπερίληψη της ΕΚΕ ως θέμα του διαλόγου με τις κυβερνήσεις, τις επιχειρήσεις και την κοινωνία των πολιτών των ανεπτυγμένων χωρών, ιδίως εκείνες που αποτελούν σημαντικές πηγές ξένων άμεσων επενδύσεων, για να προωθήσει συγκλίνουσες και αποτελεσματικές παγκόσμιες προσεγγίσεις.

Η ΕΕ μπορεί να πρωτοστατήσει στην προώθηση της ΕΚΕ σε πολυμερή και διεθνή φόρουμ όπως είναι ο ΟΟΣΑ και η προσεχής παγκόσμια διάσκεψη για τη βιώσιμη ανάπτυξη στο Γιοχάνεσμπουργκ τον Αύγουστο του 2002.

Η ΕΕ μπορεί επίσης να δημιουργήσει άμεσες επαφές με τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και να τις ενθαρρύνει να παίξουν ρόλο στο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των κανόνων εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της ισότητας των φύλων, ιδίως όπου οι δραστηριότητές τους ασκούν επιρροή, σε χώρες με χαμηλές επιδόσεις στον τομέα αυτό.

Επιπλέον, όπου παρέχεται δημόσια χρηματοδότηση στις επιχειρήσεις, συνεπάγεται ότι η κυβέρνηση είναι συνυπεύθυνη για τις δραστηριότητες αυτές. Επομένως, οι δραστηριότητες πρέπει να συμμορφώνονται με τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, και μεταξύ άλλων, να μην περιλαμβάνουν δωροδοκία, ρύπανση του περιβάλλοντος και παιδική ή καταναγκαστική εργασία. Τα κράτη μέλη της ΕΕ και τα άλλα κράτη που υποστηρίζουν τη διακήρυξη του ΟΟΣΑ για τις διεθνείς επενδύσεις, θα μπορούσαν να εξετάσουν τη δυνατότητα, η υποστήριξη προς και η συμμόρφωση με τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και ο σεβασμός των διεθνών υποχρεώσεων της ΕΚ, να αποτελούν προϋπόθεση για την πρόσβαση σε επιδοτήσεις για την προώθηση του

διεθνούς εμπορίου, των επενδύσεων και της ασφάλισης των εξαγωγικών πιστώσεων, καθώς και για την πρόσβαση σε δημόσιες συμβάσεις.

Σύμφωνα με της σύμβαση του ΟΟΣΑ, του 1997, για την καταπολέμηση της δωροδοκίας αλλοδαπών δημοσίων λειτουργών σε διεθνείς επιχειρηματικές συναλλαγές, η δωροδοκία αλλοδαπών δημοσίων λειτουργών οποιασδήποτε δικαιοδοσίας παγκοσμίως αποτελεί αξιόποιο αδίκημα (συμπεριλαμβανομένης της νομικής ευθύνης της επιχείρησης) στη δικαιοδοσία όλων των συμβαλλόμενων κρατών (συμπεριλαμβανομένων όλων των κρατών μελών της ΕΕ). Πρέπει να βελτιωθεί η ευαισθητοποίηση ολόκληρου του ιδιωτικού τομέα, ώστε οι επιχειρήσεις να ενημερωθούν για τις βλαβερές συνέπειες που μπορεί να έχουν οι πρακτικές διαφθοράς στις επιχειρήσεις και στη φήμη τους, συνεισφέροντας έτσι στην πρόληψη της διαφθοράς.

Για την προώθηση των αρχών και πρακτικών της ΕΚΕ σε διεθνές επίπεδο, και ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες χώρες, η Επιτροπή:

- Θα ακολουθήσει την προσέγγιση που περιγράφεται στην ανακοίνωσή της για την προαγωγή βασικών κανόνων εργασίας και τη βελτίωση της κοινωνικής διαχείρισης στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης. Επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς το Συμβούλιο να εγκρίνει με την πρώτη ευκαιρία μια στρατηγική για την προώθηση της παγκόσμιας κοινωνικής διακυβέρνησης και την προώθηση των βασικών κανόνων εργασίας, ως απαραίτητη βάση της παρούσας πρωτοβουλίας για την ΕΚΕ.*
- Σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή, θα παρέχει υποστήριξη για την ανάπτυξη παραγωγικής ικανότητας και τεχνική βοήθεια στις αναπτυσσόμενες χώρες για την προώθηση της συμμόρφωσης με τα συμφωνηθέντα διεθνή περιβαλλοντικά πρότυπα και τους κανόνες εργασίας, συμβάλλοντας έτσι στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και δημιουργώντας μια ισχυρή βάση για την εφαρμογή των αρχών της ΕΚΕ από τους ξένους, αλλά και τους εγχώριους επενδυτές.*
- Θα προωθήσει τη διάδοση και την εφαρμογή της ΕΚΕ στο εξωτερικό, μεταξύ άλλων μέσω των αντιπροσωπειών της, ενθαρρύνοντας τη συζήτηση και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών, μεταξύ των τρίτων χωρών και των ευρωπαϊκών ενδιαφερόμενων μερών.*
- Θα υποστηρίξει και θα προωθήσει τις υποχρεώσεις της Κοινότητας και των κρατών μελών της ΕΕ σε σχέση με τις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, με τη συμπερίληψη στις συμφωνίες εξωτερικών σχέσεων της ΕΕ της ακόλουθης φράσης: “Τα συμβαλλόμενα μέρη (ή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη της) υπενθυμίζουν στις πολυεθνικές τους επιχειρήσεις, όπου και αν λειτουργούν, τις συστάσεις τους για τήρηση των κατευθυντήριων γραμμών του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις”.*

7.7. Δημόσιες διοικήσεις

Οι δημόσιες διοικήσεις, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής, χρειάζεται να εφαρμόσουν τις αρχές της ΕΚΕ στη διοίκησή τους και με τα δικά τους “ενδιαφερόμενα μέρη”.

Η Επιτροπή έχει αποφασίσει να ακολουθήσει μια πιο ολοκληρωμένη και συστηματική προσέγγιση της διαχείρισης των κοινωνικών και περιβαλλοντικών ζητημάτων στη διοίκησή της. Έχει αποφασίσει να ενταχθεί στο πρόγραμμα EMAS και ενθαρρύνει και άλλες δημόσιες αρχές να ακολουθήσουν το παράδειγμά της.

Η Επιτροπή σκοπεύει:

- να ενσωματώσει περαιτέρω κοινωνικές και περιβαλλοντικές προτεραιότητες στη διαχείρισή της, καθώς και στις δημόσιες συμβάσεις της·
- να αξιολογήσει την κοινωνική και περιβαλλοντική της επίδοση δημοσιεύοντας μια κοινωνική και περιβαλλοντική έκθεση ως το 2004·
- να δρομολογήσει μια εκστρατεία ευαισθητοποίησης των εκπροσώπων της Επιτροπής το 2003.

Η Επιτροπή καλεί τις δημόσιες διοικήσεις σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο να εξετάσουν επίσης τις πρακτικές τους προκειμένου να ενσωματώσουν κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα.